

denise levertovová: prameny básně str. 6
partyzánský román a angažované umění str. 8
haló, tady čistička! str. 9
polemika o názorech jana nerudy str. 10
obsah ročníku 2010 str. 11
temně rudé otěže str. 15
verše pavla sobka a víta janoty str. 16 a 17

20/01/2011; 30 Kč

www.itvar.cz



myslím si, že rozum překáží myšlení

ROZHOVOR
S PAVLEM RAJCHMANEM

foto Luděk Vojtěchovský

Po Ěü-i

Cítera

*Odkládám cíteru a nicneděláním
se opájím chvíli.
Uvnitř cítím vír citů.*

*Nač bych se obtěžoval drnkáním?
Struny rozezní vítr,
samy se rozzvučí tu...*

Při zprávě, že můj synovec Želvička začíná psát básně

*Opravdu je mi líto, že se ti básníkem být chce.
Snivě si podpíráš bradu, napodobuješ strýce!
Pohled však šedivím –
a teprve čtyřicet mi je!
Dej na mě a nechod' v mých stopách!
Těžká je poezie.*

(Datlovník v meruňkovém sadu,
překlad Josef Kolmaš a Jana Štroblová)

Básník Pavel Rajchman se narodil 10. března 1958 v Mostě. Žije v Pardubicích a je zaměstnán u SŽDC (Správa železniční dopravní cesty), kde v současné době pracuje jako strojvůdce na měřicí drezině. Debutoval roku 1993 v *Mladé frontě*, v edici *Ladění*, sbírkou *Apeiron*, následovaly sbírky *Androgyn* (ČS 1996), *Padlome Lome!* (H+H 1998), *Průzor do vymyšlené bytosti* (Host 2001), *Nealone* (Theo 2004) a *Nebo* (Theo 2007). Pro pardubické nakladatelství *Theo* od roku 2005 připravuje sborník *7edm*, ve kterém mají po sedm let vycházet rozsáhlé ukázky z básnického či prozaického díla vždy sedmi českých autorů. Závěrečný díl sborníku vyjde letos 7. 7. v Pardubicích.

Co pro tebe znamená psaní poezie? Existovat jinak a jinde? Nebo naopak lepší ukotvení zde?

Já to mám pořád stejné. Když jsem začal psát, tak jsem o poezii vůbec nic nevěděl, na základní škole jsem nebyl schopen se naučit jedinou básničku zpaměti, kolikrát jsem dostal pětku, protože jsem se styděl... Zároveň jsem zhruba ve dvanácti letech začal sám psát. Dodneška vlastně nevím, proč poezii píšu. Prostě ji píšu, je to pro mě nutnost. Až do svých pětácti let jsem myslím neměl grafomanské sklony, psal jsem jenom to nejnütnější, ovšem v poslední době mám pocit, že píšu čím dál víc a zároveň se těch svých textů víc a víc bojím. Takže od nich prchám, odvracím se a raději se zabývám jinými básníky a jejich poezií...

Co se stalo – v těch pětácti letech? Nějaký životní zlom?

Možná jsem se až příliš začal zajímat o poezii a literaturu... a třeba je to také důsledek stárnutí. Nebo nějakého prozření? Nevím. Ale snad to nebude tak beznadějně,

už jsem zase zjistil, že nepíšu každý den, možná se zase vrátím k počátku a píšu zase, jen když cítím, že to musí být. Ale neovládám to rozumem, a ani vlastně nechci.

Z tvých knížek je určitá skepse vůči rozumu dost patrná, v některých básních o ní dokonce otevřeně mluvíš.

Myslím si, že rozum překáží myšlení. Možná to zní divně, ale jakmile začnu úporněji přemýšlet pouze mozkiem, jako bych ztratil sebe samého. Jako bych se rozpustil v nějakém pudu sebezáchovy – zjistím, že je třeba obstarávat obživu, starat se o rodinu, někam jet – v tu chvíli přestávám být sám sebou a stávám se zvířátkem, ptáčkem, který přiletí k hnízdu a ví, že se musí starat o mláďata... podle křesťanských zásad je to tak asi v pořádku, ale...

Takže nejde ani tolik o rozum ve smyslu racionálního myšlení, jako spíš o „rozumnost“?

Naštěstí je mnoho lidí, kteří jsou tzv. rozumní, a vážím si jich, ale já to беру spíš

ve vztahu k svému bytí, myšlení, ke smyslu tvorby. V tom jsem velmi málo rozumný. Vlastně ani nehledám sám sebe...

Rozumné, racionální myšlení odděluje člověka od vnímání?

Skoro jsi to trefila. A také od citlivosti. Být vnímavý, senzibilní k druhým... Protože rozumný člověk jako by měl klapky na očích, jde si za tím svým a jen tak se možná ohlédne po tom bezdomovci, který klečí na zemi, jde dál, protože zrovna musí koupit máslo. A pak jde zpátky a vlastně ho trochu radši obejde obloukem, protože mu jaksí vadí. Vadí, že bychom se díky němu na chvíli stali sami sebou, a nemyslím tím soucit, myslím tím návrat k nějaké své původnosti.

Takže spíš než únik od světa je pro tebe poezie jakýmsi jemným nástrojem, jak se k tomuto světu přiblížit?

Román Jaroslava Kříže otevírá téměř sentimentální evokace mladého ženského těla („ten s ničím nesrovnatelný dotek hebké ženské pleti, poněkud chladný na povrchu, ale z hloubi sálající životem“), čtenář je však naštěstí téměř okamžitě konfrontován s tím, že jde jen o letmý noční sen starého muže – sen, jenž je navíc drasticky zaplašen nutností velmi prozaickou: probudit se, vstát a jít se vymočit. Již první odstavec tak naznačuje téma, které prostupuje celou knihou: téma stáří, které není ani radostné, ani moudré, ba ani útrpně bolestné či traumatizující. Je „jen“ fyzickým a psychickým faktem.

Téma stárnutí a stáří patří v české (a nejen české) literatuře k těm častějším. Je-li tedy Křížova próza něčím zajímavá, až pozoruhodná, pak tím, že ignoruje tradiční syžetové schéma životní rekapitulace, které se s tímto tématem s oblibou spojuje. Jakkoliv totiž sám titul prózy možnost využití takového typu syžetu naznačuje, její ústřední postava, sedmdesátník Richard, jehož myšlenkový obzor autorský personalizovaný vyprávěč (v třetí osobě) prezentuje, rozhodně nepatří k literárním hrdinům, pro něž je stáří vhodnou příležitostí k osobní a společenské inventuře, k převyprávění a zhodnocení cesty životem, k sumarizaci vlastních i cizích skutků, případně k pochopení sebe sama v toku historických událostí.

Kříž vědomě volí jinou perspektivu: své vyprávění sice přesvědčivě zasazuje do konkrétního – aktuálního – času a prostoru, velké dějiny však ponechává stranou a soustředí se především na soukromou stránku lidských existencí. Předmětem i subjektem

své prózy tak učinil starce, pro něhož „život na úvěr“ není osobním problémem, neboť ten položky „má dát“ a „dal“ na svém účtu považuje za vcelku vyrovnané, svou minulostí se nijak netrápí a jeho činy jej nijak nesvírají. Je vcelku smířen se svým osudem, pociťuje zadostiučinění, že režim, který z politických důvodů uvěznil a de facto zavraždil jeho otce, už padl, žije však naplno v přítomnosti a neshání se pomstychtivostí. Je si vědom, že nějak žil a nějak žije, že cosi dokázal a mnoho ne, a je s tím vcelku spokojený. A třebaže mu hlavou sem tam letmo proběhne vzpomínka na dávné a nepodstatné nevěry, je pevně zakotven v dlouholetém vztahu a v porozumění s chápavou a laskavou manželkou.

Stáří tak u Kříže není nástrojem, jehož pomocí je rozehrán literární příběh, ale vlastním objektem pozorování. Je pojato jako nepříliš radostný fyzický a duševní stav, který člověk musí přijmout a který s neúprosnou přímocností určuje a limituje všechny jeho činy, myšlení i sny. Do vyprávění tak hojně vstupují nejen popisy vnějších vizuálních projevů stárnutí, ale i faktický úbytek fyzických sil, pocity vlastní nedostatečnosti, jakož i stále čtenější a nebezpečnější ataky rozmanitých nemocí, které jsou silnou připomínkou stále bližší a pravděpodobnější smrti. Podstatnou vlastností hrdinova psychického stáří pak je uvědomění si toho, že je mu dáno žít ve světě, jenž už není tak jeho, jako kdysi býval, jež on už nedokáže uchopit a ovládnout, neboť mu čím dál tím méně rozumí.

Stáří pro Kříže rovněž zorným úhlem, který mu umožňuje z vnějšku a odstupu popisovat pinožení těch druhých, přísluš-

níků mladších generací, pro něž je „život na úvěr“ běžnou součástí myšlení a každodenního fungování. Proti smířené vyrovnanosti hrdiny a jeho ženy jsou proto postaveni jejich potomci a následovníci, a to jak ve svém dravém sobectví, jež se neohlíží na city a zájmy jiných, tak i ve své slabosti a lidskosti. Galerii těchto rozporuplných postav utváří syn Martin, bohatý podnikatel, který se v průběhu příběhu dostane do tak „velkých finančních problémů“, že mu „začne záležet na každém milionu“, jeho protivná a sebedestruktivní manželka, jež se s rozpadem manželství vyrovnává alkoholismem a sebevraždou, ale také jeho ruská milenka a její pětiletá dcera. Patří k ní však také hrdinova vnučata: kořistná mladá žena jménem Renata a pubertální Ivan, jenž v důsledku rozchodu rodičů a matčiny smrti psychicky onemocní. Každá z těchto postav vytváří osobitý nátlak na hrdinu a jeho ženu, ať již tím, že za tyto „neschopné“ staříky rozhoduje a nutí je proti jejich vůli dělat to či ono, anebo jen tím, že si vynucuje jejich pomoc či spoluúčast. Jejich osudy však jsou přirozenou součástí každodennosti rodiny, z níž hrdina nemůže a ani nechce uniknout.

Ke koloritu vyprávění patří rovněž prostředí luxusních vil a koňských farem, nebo také vypjatý obraz přírodní katastrofy. Jako kompoziční kontrast do vyprávění vstupuje i odkaz předků, a to prostřednictvím nečekané nalezeného „pokladu“, tedy spousty už téměř nečitelných listin a dokladů, které se Richard snaží dešifrovat. Křížova kniha je totiž komponovaná s důrazem na detail, což dokazuje také její závěr, v němž se téměř prostupuje tragická a opti-

mistická možnost jejího zakončení. Hrdina je nejprve sražen koňmi (táhnoucími turistickou drožku), tedy zvířaty, jichž se celý život bál, naštěstí ale přežije, a tak román ironicky končí – v moderní literatuře téměř ojedinelé – svatbou (syna), a to dokonce na Staroměstské radnici.

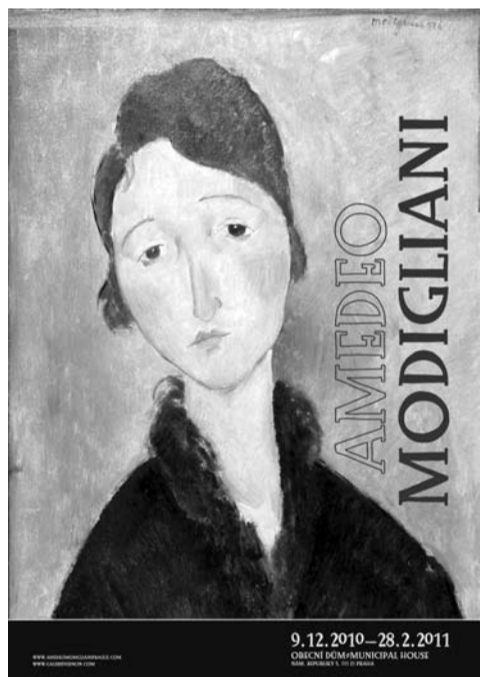
Výraznou roli v románu hraje potřeba životních jistot, jež hrdina hledá v trvalejších hodnotách, zejména v hudbě. Jistota smrti jej přitom vede i k úvahám o Bohu, který mu – bývalému vědci – nadále zůstává jen nepříjatou hypotézou. Richard ani jeho autor totiž nechtějí problém zvaný život a smrt „řešit“, tedy redukovat na tezi, nýbrž prožívat a zvažovat.

Křížův hrdina je intelektuál, základním rysem jeho vztahování se k životu je tak filozofující úvaha reflektující lidské činy z perspektivy jejich obecnějšího rozměru. Jestliže je tedy pro naprostou většinu současné české prozaické produkce příznačné, že realitu kolem sebe především „vidí, slyší a cítí“, Křížova próza patří k těm nemnoha, v nichž postavy i myslí a zvažují. A v tomto důrazu na obecnější myšlení se skrývá její síla a slabost zároveň. Výsledkem autorova snažení je totiž na jedné straně jeho schopnost přesvědčivě evokovat hrdinův myšlenkový horizont, na straně druhé pak to, že se autor a jeho hrdina berou nesmírně vážně, přičemž svá rozvažování občas začínají, ale i končí u nepříliš originálních floskulí typu „dvakrát do jedné řeky nevstoupíš“.

Je myslím škoda, že si text *Života na úvěr* včas nepřečetl ten, kdo by tyto banality vyškrtal. Mohla by tak vzniknout próza téměř jedinečná.

Pavel Janoušek

POZNÁMKA



MODIGLIANI V PRAZE. TRAPNÉ ROZPAKY

Původně to měla být událost zimní výstavní sezóny. Na výstavě Amedea Modiglianiho v Obecním domě však ulpěla podivná, poněkud trapná pachůť, málem znechucení. Důvodem samozřejmě není malířovo dílo, ale koncept výstavy i nedůstojnost, která ji provází v podobě až malicherných opatření, se kterými se ve světě sice nesetkáváme, ale v Praze si na nich téměř zakládáme.

Návštěvník si musí, aniž by byl předem na to upozorněn, odložit téměř vše v šatně o dvě patra níž, než jsou výstavní sály, údajně aby díla nepoškodil. Jak může kabát, čepice nebo klobouk poškodit obraz či zasklenou kresbu, zůstává nejspíš i pro ty, kdo tento příkaz vydali, něčím těžko představitelným. Možná že propříště by bylo nejbezpečnější, kdyby návštěvníci obdivovali díla třeba nazí. Určitě by to byl zážitek, na který by dlouho vzpomínali. Tato počáteční znepríjemnění výstavy však ještě předčí úmysl její kurátorky Sereny Baccagliniové, která se rozhodla, snad proto, že

chtěla z Modiglianiho výstavy udělat svou vlastní, nepatrný počet Modiglianových obrazů a kreseb rozšířit o díla dokreslující dobu a místa, kde slavný malíř tvořil. A tak se jí jaksi připletly mezi vskutku nádherné kresby a obrazy, které lze málem spočítat na prstech jedné ruky, nic neříkající a nic nevyjadřující kresbičky jeho milenkyně Jeane Hébuterové.

Ještě trapnější je zcela umělé spojení Modiglianiho s Františkem Kupkou, jejichž díla se shodou okolností na pařížském Podzimním salónu nacházela v těsné blízkosti, jak to dokumentuje jedna z fotografií. Kurátorka z toho bůhvíproč vyvozuje, že se znali nebo že alespoň o sobě věděli. Možné to samozřejmě je, umělci z Montparnassu i Montmartru se vesměs skutečně znali, už proto, že chodili často do stejných kaváren, procházeli se po stejných bulvárech. Proč ale na výstavě visí Kupkovy obrazy, které vznikly až dvacet let po Modiglianově smrti, zůstává záhadou zřejmě i pro kurátorku. Jako by nebylo možné sehnat ta Kupkova díla, která vznikla v době, kdy Modigliani žil a tvořil. V případě, že by byla nedostupná, je celkem logické, že měla od této myšlenky odstoupit. Takto Kupkovy nádherné obrazy, které sice rozhodně stojí za vidění, nutně působí cizí, jako by byly vytaženy z jiného světa, a celkové vyznění výstavy spíše ruší, než doplňují. Rovněž zcela nahodile až zmateně působí kresby od jiných autorů, malířových přátel, které výstavu doprovázejí. A tak vzniká řada otázek: Proč je například na výstavě kresba básníka Maxe Jacoba, a ne básníka Apollinaira, který rovněž malíře dobře znal? Proč tam není kresba od Jeana Cocteaua, když Modigliani vytvořil jeho portrét? A mohli bychom pokračovat dál. Ostatně celá druhá místnost galerie je zaplněna prakticky jen těmito díly a zvětšenými fotografiemi, které jako by měly jen nahrazovat nedostatek původních děl. Navíc některé popisky působí vskutku směšně. Proslulá kavárna Dome byla všechno možné, jen ne podnik, jak uvádí popiska, a podobně.

Výstava jen podtrhuje, že na ambiciózní představení Modiglianiho musí být i odpovídající počet jeho děl, což by mělo být hlavním cílem kurátorky. Je vskutku třeba jen litovat, že nepatrný počet malířových nezpochybnitelných skvostů, který výstava v Obecním domě představuje, se jaksi nedůstojně utápí v sousedství nic neříkajících fotografií, dokumentů a kreseb jeho přátel, kterým je nakonec věnován málem větší prostor než samotné „legendě“.

Novináři vynášený koncept výstavy a vlastně i oslava samotné kurátorky Sereny Baccagliniové nijak nesvědčí o jejich kritickém duchu. Spíše o přetrvávajícím patolízalství, které nahrazuje alespoň minimální znalost Modiglianiho tvorby a doby, v níž žil a tvořil.

Na skutečnou výstavu Modiglianiho si zřejmě budeme muset ještě dlouhá léta počkat, pokud to vůbec kdy, už vzhledem k obtížné dostupnosti jeho děl, bude možné. Zatím o ní můžeme snít a snažit se co nejrýchleji zapomenout na to, co jsme v Obecním domě viděli.

Jan Gabriel

JEDNA OTÁZKA PRO

LIBORA DVOŘÁKA

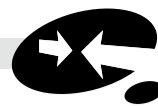


foto archiv Tvaru

Na sklonku loňského roku vyšel váš nový překlad *Vojny a míru*. Pokud vím, uvažoval jste při překládání o modernizaci názvu díla, který měl znít *Válka a mír*. Proč jste se nakonec rozhodl setrvat u tradičního, zavedeného titulu?

Podobně jsem přemýšlel i o *Mistrotvi a Markétce*, zda by tam třeba neměla být Markéta. Avšak už během práce na tomto největším Bulgakovově díle jsem si uvědomil, že v názvu kouzlo nového překladu jistě netkví. Tím spíše, že v našem kulturně-literárním kontextu má ten původní už své místo. A to o *Vojně a míru* platí nejméně pětinasobně. Když se z *Bídníků* stanou *Ubožáci*, může to vlastně být matoucí...

miš



snaha odstranit stín antisemitismu

K HAMANOVĚ POHLEDU NA WORKSHOP O NERUDOVI

Jako spoluorganizátor workshopu *Jan Neruda a Židé*, pořádaného Židovským muzeem v Praze ve spolupráci s Ústavem pro českou literaturu AV ČR, bych se rád vyjádřil ke článku Aleše Hamana z *Tvaru* č. 20/2010, ve kterém autor vedle krátkého komentáře o zmíněném setkání uveřejnil příspěvek, jež pro toto setkání připravil, ale nepřednesl.

Ohledně vystoupení Aleše Hamana došlo skutečně k jistému nedorozumění. Pokud mohu situaci ještě rekonstruovat, kolega byl pozván, ale v původně plánovaném termínu byl zaneprázdněn. V průběhu setkání proto vyslovil přání přednést svůj příspěvek již během prvního dne zasedání, kterého se zúčastnit mohl, což jsme mu rádi umožnili, nicméně se ukázalo, že když mohl přednášet, přítomen již nebyl. Žádné organizační manipulace bych zde nehledal, tím spíše, že jsme vystoupení tohoto nerudovského specialisty se zájmem očekávali. Nicméně po přečtení jeho příspěvku ve *Tvaru* mohu pouze konstatovat, že byly předneseny příspěvky badatelsky závažnější. To platí mj. i o erudovaných referátech Kateřiny Čapkové a Václava Petrboka, které Aleš Haman v článku neopodstatněně diskvalifikuje.

Pozice Aleše Hamana nicméně zůstává dokumentem, který stojí za zmínku.

•••

Haman se snaží odstranit z Nerudy stín antisemitismu a dělá to v podstatě tak, jak omlouváme někoho, koho máme rádi: hledá polehčující okolnosti. Na tom není samo o sobě nic výjimečného nebo dokonce špatného. I badatelé mají své lásky a empatie vůči předmětu studia může být produktivní, i když bychom v poslední instanci přece jen očekávali, že si badatel pod vahou argumentů připustí, že by to všechno mohlo být jinak. Na tezi, která opakovaně zazněla během obou dnů semináře, totiž že Neruda byl antisemita, Haman v podstatě odpovídá: musíme chápat, že šedesátá léta devatenáctého století byla politicky těžká, Neruda se jistě dopustil jistých falešných zobecnění, ale to bylo jen proto, že „podlehl tlaku dobové situace a žurnalistické profese“, a co se týká Židů, ti měli tak jako tak špatnou pověst. Antisemitou pak Neruda rozhodně nebyl, protože židovskou otázku nevnímal z rasového hlediska. Tuto omluvenku osobně pokládám za nepřijatelnou.

Co se týká těžkých dob – není nutno jít do detailů. Vezměme jakoukoli těžkou dobu

(a bylo jich dost), aplikujme na ni logiku Hamanovy omluvenky a zjistíme, že se tak dá omluvit vlastně cokoli. Máme-li dále přijmout kritérium snahy po „časové aktualitě“, tedy potřeby rychlé žurnalistické reakce, nedopadneme o moc lépe – i zde projde tolik špatného žurnalistického, že by se proti téhle omluvence ohradili novináři asi i dnes. A co se týká té špatné pověsti Židů, zde úsměv přechází docela. Z toho, jak Haman popisuje postavení Židů v české společnosti, se vlastně zdá, že se ty všechny předsudky o Židech zakládaly na pravdě, tedy přesněji řečeno za předpokladu, že vycházíme z pravdy vesnické prózy. Tak židovští obchodníci měli v Hamanově pojetí situace většinou špatnou pověst kvůli lichvářství, „jak je známo z české vesnické beletrie“. Doufám, že téhle „teorii odrazu“ Haman sám nevěří! Co nesmysl jsme se už naposlouchali o těch bohatých Židech, o jejich lásce k penězům... A co nesmysl jich právě zplodil a živil žurnalistus a ten bodrý vesnický román. (Proč si mimochodem neopravit perspektivu četbou Komperta, Penízka nebo Rakouse, když už tu vesnici máme tak rádi?) Jinými slovy, ať Neruda podléhal dobovým tlakům, nebo ne, zásadní je, že jako klíčový žurnalista své doby, a tak i významný spoluvůdce českého veřejného mínění, tuto „špatnou pověst“ aktivně spoluvytvářel. Pozdější generace antisemitů ho za to obdivovaly.

Aleš Haman správně říká, že je „ovšem třeba Nerudovy názory přesněji analyzovat“. Je škoda, že se velké části semináře nemohl zúčastnit, protože to byl právě jeho cíl. Jeho příspěvek nicméně Nerudův traktát analyzuje jen povrchně. Zmiňuje sice vliv Richarda Wagnera, ale faktem, že Wagner jde právě podstatně za „těžkou dobu“ a každodenní politiku tím, že vyjadřuje hluboké, kulturní a nacionalisticky motivované pohrdání Židy, se nezabývá. Neruda Wagnerovy názory částečně převzal, dodal k nim své nápady o boji proti tzv. židovskému kapitálu a tak vytvořil balíček, který jde daleko za Wagnera i dobovou stranickou politiku. Do jisté míry ovšem můžeme chápat rozpaky každého, kdo se touto stránkou Nerudy zabývá. Ona

přesnější analýza Nerudova traktátu *Pro strach židovský*, ale i jeho dalších fejetonů, není zrovna největší zábava: chceme-li citovat, vlastně ani nevíme, zda se neproviňujeme proti zákonu o propagaci etnické nenávisti. Jízlivosti o židovské výslovnosti se tu snoubí s poznámkami o talmudických Židech, naprosté cizosti židovské menšiny (Židé nejsou Nerudovi jen „cizí“, ale „zcela cizí“) a pokřikem o stavu nouze, ve kterém český národ tváří v tvář židovské světovládě upadá do nového otroctví. Myslím, že kdokoli si tyto formulace zpřítomní, ztratí chuť na hledání polehčujících okolností. Tohle omlouvání nikdy nikam nevede.

Každá navrhovaná „přesnější analýza“ musí ovšem také respektovat jistá základní fakta. Ani zde Aleš Haman podle mého soudu nepřesvědčil: židovská emancipace nebyla formálně dovršena, jak říká, v roce 1848, ale až v roce 1867. Literatura o Nerudově antisemitismu, pravda, není rozsáhlá, ale nerudovský badatel by se přece jen neměl odvolávat na kolaborantskou publicistiku z roku 1941, ale měl by znát Oskara Donatha (doufejme, že nevdá, že psal německy), Marka Nekulu, ale i Alexeje Mikuláška, přičemž posledně jmenovaný je spíše na Hamanově straně – patří k těm, kteří Nerudu také omlouvají a z traktátu pro jistotu raději necitují. A co se týče hádanky Nerudova členství ve Spolku českých akademiků Židů, které Haman považuje za neslučitelné s antisemitismem, zde je odpověď celkem jednoduchá: spolek byl přece klíčovou organizací česko-židovského hnutí,

tedy jistého druhu asimilacionismu, což Nerudovi samozřejmě vyhovovalo. Tolik ke „složitě problematice židovství v české společnosti“.

Nakonec otázka antisemitismu. Jak dobře známo, zde se badatelé odedávna různí. Jedni vidí odvěkou tradici a kontinuitu, jiní dělají rozdíl mezi antijudaismem křesťanské éry a antisemitismem moderní doby, přičemž se ale datování počátku této moderní doby různí. Filologicky striktní definici antisemitismu, kterou má Haman pravděpodobně na mysli, podle které lze tento pojem zúžit jen na antisemitismus motivovaný tzv. rasovou vědou konce devatenáctého století, zastává ale jen málokdo. Byla by to jen nálepka. Důležitější je, že Neruda vyhlásil, jak říká, mužný boj *národním* (!) a politickému nepříteli, totiž Židům, ne Němcům, a přitom vytvořil bachratou Pandořinu skříňku, do které uložil osobní zaujatost, kulturní předsudky a politický program zároveň. A uděláme-li krok za traktát *Pro strach židovský*, najdeme u něj v údobí dobrých tří dekad opakovaně řadu úšklebků, předsudků a nevstřícných soudů o Židech. Obsahu a kontextům této části Nerudovy tvorby se seminář věnoval do velkých detailů. Cílem nebylo kádrování a nějaká nová černobílá nálepka, ale snaha o nuancovaný, nicméně kritický pohled. Je škoda, že Aleš Haman s námi nemohl být – jako profesionál by pod vahou diskutovaných pramenů jistě pozměnil názor.

Jindřich Toman,
University of Michigan

INZERCE

€

Víte, co v sobě
ukrývá Vaše televize?



D-Dur
ČESKÝ ROZHLAS

Klasická hudba v nejvyšší kvalitě přes DVB-T

D-DUR.ROZHLAS.CZ

Vysíláme pro Vás digitálně na internetu, v kabelových sítích a v systémech DVB-T a DVB-S.

INZERCE

€

ČASOPIS S TRADICÍ SAHAJÍCÍ DO PRVNÍ REPUBLIKY
OD POLOVINY OSMDESÁTÝCH LET NEPRERUŠENÁ KONTINUITA
VÍCE NEŽ DESET LET VÁM PRAVIDELNĚ NABÍZÍME:

HOST MĚSÍČNÍK PRO LITERATURU A ČTENÁŘE

HOST
Jaroslav Rudiš

HOST
JAK SE VÁ
s radkou denemarkovou
nejm o petru lěblovi

HOST
literatura
a exil

ukázky poezie a prózy z dosud nevydaných děl
eseje o literatuře a kultuře
rozhovory se spisovateli
obsáhlý recenzi a kritický blok věnovaný novým knihám
obsáhlou přílohu světová literatura
tematické a literárněhistorické bloky
zprávy a reflexe aktuálních literárních událostí
články o fungování nakladatelství a knižním trhu
rubriku pro začínající autory
profily českých fotografů

www.hostbrno.cz

obsah tvaru, ročník 2010

První je uvedeno číslo strany, následuje číslo čísla lomené rokem

Stati, publicistika, polemiky

Antošová, Svatava: „Ač minulost už rozpadlá je“ (seriál o knihovnách) 11 10/10
 Antošová, Svatava: Dosti Máchy? 16 12/10
 Antošová, Svatava: Jak uspořádat antologii regionální literatury 11 09/10
 Antošová, Svatava: O spojitostech lužickosrbsko-varnsdorfských (seriál o knihovnách) 12–13 01/10
 Antošová, Svatava: Od baroka po neormalizaci 16 15/10
 Antošová, Svatava: Pocit vydeděnosti. Dvacet šest let skupiny XXVI 14 01/10
 Antošová, Svatava: „Studnice duševního osvícení“ (seriál o knihovnách) 13 07/10
 Antošová, Svatava: „Z historie čerpat poučení“ (seriál o knihovnách) 12–13 03/10
 Antošová, Svatava: „Zřídít a řádně vést“ (seriál o knihovnách) 12–13 05/10
 Baková, Helena: Krasopis versus užitkové písmo 9 06/10
 Baková, Helena: Někdy rozevlátý, jindy pedant (nad rukopisem K. H. Máchy) 11 20/10
 Balík, Štěpán: Bože, proč trestáš tento národ? 8–9 10/10
 Barborík, Vladimír: Sústředěné kruhy pameti 10–11 03/10
 Beneš, Karel: Rychlé šípy a hlubinná psychologie 12–13 04/10
 Bor, D. Ž.: Klíč k textům Alexandry Berkové 8–9 13/10
 Borzič, Adam: Má hamburská vlast 10 08/10
 Borzič, Adam: Nechat mluvit vítr 1, 4–5 04/10
 Borzič, Adam: Slavnost básníků a poutníků 8–9 11/10
 Bouška, Kamil: Aby skutečnost hučela v krvi 6 04/10
 Bouška, Tomáš: Ministerstvo školství o nové písmové předloze 10 11/10
 Buddeus, Ondřej: Angažovaná literatura? 8–9 20/10
 Buddeus, Ondřej: Poezie vs. informace 6–7 05/10
 Dvorský, Stanislav: Pánové, mám pro vás bombu 9 21/10
 Erhart, Gustav: Jakob van Hoddis, básník tragického osudu 6–7 07/10
 Fencel, Ivo: Byl jsem mladistvým vykradačem hrobů. Několik příkladů brakové literatury 7 19/10
 Feyfar, Petr: Avignon off 9 16/10
 Fic, Igor: Kujme pikle al-chimique 8–9 07/10
 Fic, Igor: Mytický prvek ženského božství. Tři stavební kameny poezie Jiřího Veselského I. 1, 4–5 13/10
 Fic, Igor: Mytický prvek ženského božství. Tři stavební kameny poezie Jiřího Veselského II. 10–11 12/10
 Fic, Igor: Mytický prvek ženského božství. Tři stavební kameny poezie Jiřího Veselského III. 10–11 13/10
 Francová, Světlana: Co nová školní předloha neumožňuje 9 06/10
 Hájek, Jonáš: Rozbité pařeniště fotografií. Skupině Fantasia – žádost o čestné členství 6 11/10
 Haman, Aleš: O tom Nerudově antisemitismu 10 20/10
 Hausenblas, Ondřej: Může mít každý čtenář svůj názor? 6–7 09/10
 Hauser, Michael: Mácha a naše budoucnost I. 6–7 14/10
 Hauser, Michael: Mácha a naše budoucnost II. 8–10 15/10
 Hauser, Michael: Proč potřebujeme angažovanou poezii 6–7 20/10
 Hora, Petr: Co si počít s generací? 8 12/10
 Hrbková, Markéta: Vodnářská vize spojení protikladů 10 09/10
 Chateau, Ladislava: Hlasy z popela 8–9 10/10
 Chateau, Ladislava: Příběh o zlu působí dobro 14 13/10
 Chrobák, Jakub: O picmoších (fejton) 5 16/10
 Janáčková, Jaroslava: Muchovy kresby pro „jarmareční“ taškařici 14 19/10
 Janata, Michal: Kdyby (fejton) 17 02/10
 Janota, Vít: Byl první máj, o tom žádná 8–9 11/10
 Janoušek, Pavel: Mýty a fakta o kauze Lexikon 6–7 15/10
 Jareš, Michal: Nad novým Romboidem 3 15/10
 Jareš, Michal: Normalizace musí být permanentní 6–7 16/10
 Jareš, Michal: Svěvole v A2 2 02/10
 Jeřábek, J. – Francová, S.: Výzva české grafologické komory 14 08/10
 Kasal, Lubor a kol.: Kritické glosy ke Comenia Scriptu 10 11/10
 Kasal, Lubor: Alternativní norma 11 06/10
 Kasal, Lubor: K písmové předloze 14 08/10
 Kasal, Lubor: Karle, brzdi! 8 01/10
 Kasal, Lubor: Marketing místo konsenzu. Znovu ke školní písmové předloze Comenia Script 10–11 15/10
 Kasal, Lubor: O podpoře české literatury vydávané v zahraničí 3 07/10
 Kavka, Tomáš: Příběh vyjednávání Bizona, Medvěda a Oslíka. O nepatřičném textu v historické literatuře 8 19/10
 Knapp, Aleš: Čechy u moře, neskončená okupace a totalitní štěstí 14 20/10
 Knapp, Aleš: Grassův nejen zvířecí bestiář 10 16/10
 Knapp, Aleš: Proti kolektivním hysteriím. Eseje H. Brocha 14 07/10
 Kolařík, Karel: Strážce majáku. Nad poezií Richarda Caddela 8–9 16/10
 Komárek, Stanislav: Mizení 8 06/10
 Král, Petr: „Diskursem“ proti myšlení 10–11 17/10
 Král, Petr: Francouzští básníci o slam poetry 9 09/10
 Král, Petr: Italská antologie „nových“ českých básníků 14 15/10
 Král, Petr: Jak se dělá báseň 6–7 01/10
 Král, Petr: K otázce mystifikace 12 12/10
 Král, Petr: Kolektivní vina 2 21/10
 Král, Petr: Kultura podle Vltavy 13 18/10
 Král, Petr: Raný Kolář, čili mezi tvorbou a grafomanstvím 8–9 14/10
 Král, Petr: Vymítač poesie 13 19/10
 Kremlička, Vít: O epigonech 14 17/10
 Kremlička, Vít: Máchova jezera (fejton) 12 19/10
 Kremlička, Vít: Růže v jezeře 8–9 08/10
 Kremlička, Vít: Záhadné nepochopení 9 03/10
 Machovec, Martin: Pobořený tábor. Hrozná knižní edice pozoruhodné prózy Jeana Raspaila 10–11 10/10
 Malá, Kateřina: Poetická analogie ve dvou juveniliích. (Typlt–Kocourek) 14 14/10
 Malý, Radek: Neopatetický kabaret 18 11/10
 Martínková–Racková, Simona: Literární generace, skupiny a programy v současné poezii 8–10 18/10
 Med, Jaroslav: Literatura a demokracie 8 03/10
 Němec, Vojtěch: Resuscitace příběhu aneb Čas v literárním bezčasi 6–7 12/10
 Novotný, Pavel: Kšeft s mrtvými dušemi. K současné situaci na vysokých školách 6 18/10
 Parente–Čapková, Viola: Finsko-estonský fenomén Sofi Oksanenová 10–11 19/10
 Pašák, Michal L. (ed.): Háchův intimní deník 6–7 21/10
 Pavlov, Jorge Zúñiga: Bolaño přeložen a zrazen v Praze 6–7 02/10
 Piorecký, Karel: Lvi loví ve smečkách 5 04/10
 Pleska, Gabriel: Akademie sobě 11 07/10

Pleska, Gabriel: Slova v korekci. Genderově korektní vyjadřování 11 08/10
 Pleska, Gabriel: Umíme číst? Změřit a srovnat (se zemí) 7 13/10
 Rambousek, Jiří: Obrana Josefa Kuchynky 11 01/10
 Řehák, Petr: Hlava na špalku 6 04/10
 Sládek, Ondřej: Omlouvám se a děkuji... K dopisům Milana Jankoviče 10 02/10
 Správcová, Božena: Chráněnou dílnu byste chtěli? 9 05/10
 Správcová, Božena: K písmové předloze 14 08/10
 Správcová, Božena: Písmová předloha z roku 1932 11 06/10
 Správcová, Božena: Podivná pravda o smutěnce 8 21/10
 Správcová, Božena: Trápit se klíčkami 1 06/10
 Storch, David: Univerzitu si rozvracet nedáme! 14 06/10
 Suchá, Vendula: Piš to veršem! Josef Holeček a Jihoslované 8–9 17/10
 Šmídová, Zdena: 2009 – až na výjimky období slabých výkonů 10–11 01/10
 Šmídová, Zdena: Čekání na Godota na Nové scéně ND 14 05/10
 Šmídová, Zdena: Od Grotowského ke Spaseným 7 11/10
 Štampach, Ivan O.: Brát vážně kořeny naší civilizace 6 17/10
 Štampach, Ivan O.: Nemilosrdný pohled za oponu. Kellera světská apokalypsa 7 16/10
 Štampach, Ivan O.: Od normálního ke zdravému 9 12/10
 Štampach, Ivan O.: Tělo jako řeč 11 18/10
 Štampach, Ivan O.: Vánoce napříč kulturami 10–11 21/10
 Štolba, Jan: Bylo to právě naopak 9 01/10
 Štolba, Jan: Slova, slova 1, 4–5 03/10
 Typlt, Jaromír: Kolářův lektor 7 15/10
 Urbanowski, Maciej: Údolí marnosti – údolí radosti. Obraz Polska v literatuře po roce 1989 6–7 10/10
 Valdová, Jana: Je český jazyk genderově sterilní? 10–11 14/10
 Vávra, Stanislav: Ilustrované balkony (fejton) 13 05/10
 Vimr, Ondřej: Reforma psacího písma, která skončila fiaskem 18 12/10

Rozhovory

Beneš, Karel 10–11 04/10
 Böhm, Felix 1, 4–5 21/10
 Burian, Václav 1, 4–5 10/11
 Čada, Tomáš 11 16/10
 Čermák, Jakub 1, 4–5 07/10
 Deguy, Michel 8–9 09/10
 Děžinský, Milan 1, 4–5 14/10
 Fencel, Ivo 6 19/10
 Feyfar, Petr: 6–7 03/10
 Freisleben, Zdeněk 1, 4–5 08/10
 Charvátová, Anežka 1, 4–5 02/10
 Chrobák, Jakub 1, 4–5 09/10
 Jeřábek, Jan 4–5 06/10
 Keller, Jan 1, 4–5 20/10
 Kozelka, Milan 1, 4–5 16/10
 Leitnerová, Eva 6–8 06/10
 Med, Jaroslav 1, 4–5 17/10
 Navrátil, Jiří 1, 4–5 15/10
 Pavelka, Zdenko 1, 4–5 05/10
 Piorecký, Karel 1, 4–5 01/10
 Rásochová, Hana 6–8 06/10
 Řehák, Tomáš 1, 4–5 13/10
 Šuranská–Waňkowská, Pavla 1, 4–5 12/10
 Vácha, Martin 7 17/10
 Wildová, Radka 11 11/10
 Zádrapa, Lukáš 1, 4–5 18/10

Ankety

Angažovaná literatura (přispěli Adam Borzič, Kamil Bouška, Petr Řehák, Jonáš Hájek, Ondřej Hanus, Jakub Řehák, Jan Těsnohlídek) 8–9 20/10
 Brak (přispěli Tomáš Studenovský, Antonín K. K. Kudláč, Pavel Janáček, Ivan Adamovič, Ondřej Neff, Dagmar Mocná) 1, 4–5 19/10
 Děti (a rodiče!), čtete (připravil Gabriel Pleska, přispěla nakladatelství Baobab, Brio, Meander, Brkola) 6–8 13/10
 Hlas lidu (o písmové předloze Comenia Script – výběr z internetových diskuzí) 10 06/10
 O studentech a četbě (přispěli Ivana Motýlová, Štěpán Špád) 7 14/10

Poezie

Abulia 19 09/10
 Adamík, Marek 19 01/10
 Bolaño, Roberto 1 02/10
 Borzič, Adam 1, 8 04/10
 Bouška, Kamil 7 04/10
 Buddeus, Ondřej 8 05/10
 Burian, Václav 1 10/11
 cummings, e. e. 19 11/10
 Čermák, Jakub 1, 17 07/10
 Černošálek, Jiří 1 12/10
 Dapit, Petr 17 15/10
 Deset obrazů krocení býka 1 06/10
 Děžinský, Milan 1, 19 14/10
 Erben, Roman 16–17 03/10
 Haller, Miroslav 1 08/10
 Hegerová, Kamila 19 12/10
 Heinrichová, Wanda 18 02/10
 Hoddis, Jakob van 18 07/10
 Holeček, Josef 18 17/10
 Hrbáč, Petr 19 18/10
 Hrubý, Josef 18 18/10
 Hruška, Petr 19 11/10
 Huotarinenová, Vilja-Tuulia 16–17 08/10
 Iwaniuk, Waclaw 19 10/10
 Kolář, Jiří 1 21/10
 Korál, Milan 19 07/10
 Kozelka, Milan 19 20/10

Kundera, Ludvík 90 (Staněk, J.; Fridrich, R.; Poláček, J.; Morgernstern, Ch.) 19 06/10
 Lipovský, David 18 06/10
 Litevská lidová píseň 1 01/10
 Lorenc, Michael 16–17 01/10
 Matuszkiewicz, Antoni 18 10/10
 Misař, Aleš 16 19/10
 Miške, Richard 18 09/10
 Motýl, Petr 19 17/10
 Nezval, Vítězslav 1 13/10
 Novotný, Pavel 18 21/10
 Pala, Dušan 19 08/10
 Pohorská, Louisa 1 19/10
 Pražentová, Alice 1 15/10
 Prokopec, Peter 18 09/10
 Reverdy, Pierre 19 13/10
 Rozenfeld, Aleksander 19 10/10
 Řehák, Petr 9 04/10
 Shanfeldová, Yveta 17 12/10
 Skácel, Jan 1 09/10
 Soupault, Philippe 17 08/10
 Šebek, Karel 16–17 16/10
 Špaček, Viktor 17 19/10
 Špecián, Filip 18–19 05/10
 Šťastná, Irena 16–17 07/10
 Taftl, Emanuel 1 17/10
 Taťoun, Petr 1 16/10
 Thiry, Marcel 17 06/10
 Tchao Jüan-ming 1 18/10
 Vávra, Martin 1, 20–21 20/10
 Veselský, Jiří 1 11/10
 Vůně vohně 16–17 13/10
 Wajs, Joanna 18 14/10
 Wanek, Miroslav 16–17 12/10
 • Barborka, Zdeněk: Ignác (příloha) 19/10

Próza

Amejková, Lydia 16 10/10
 Czapska, Maria 16–17 14/10
 El Chaar, Adam 16–17 11/10
 Hrbáč, Petr 16–17 09/10
 Koppová, Eliška 18–19 03/10
 Korál, Milan 19 21/10
 Kratochvíl, Jiří 16–18 20/10
 Li Jü 16–17 18/10
 Navrátil, Jiří 18–19 15/10
 Odchod knížete Lecha (stará česká pověst) 18 10/10
 Odpad, Tom 18–19 16/10
 Pala, Dušan 18–19 08/10
 Pavlovič, Vladimír 16–17 05/10
 Pilipiuk, Andrzej 17 10/10
 Pobaltský pohádkový triptych 16–17 06/10
 Quiroga, Horacio 16–17 02/10
 Reisinger, Vladislav 18 01/10
 Rudnicki, Janusz 17 10/10
 Sovová, Jana 18–19 19/10
 Šťastná, Irena 16 07/10
 Šťastný, Milan 18–19 21/10
 Valdésová, Zoé 18–19 02/10
 Witkowski, Michał 17 14/10
 Zacko, Andrej 18 13/10

Na pokračování (str. 15)

Kocourek, Josef: Kráska 1/10 – 13/10
 Kocourek, Josef: Modrá slečna 14/10 – 21/10

Jedna otázka pro... (s. 3)

Cvrček, Václav 09/10
 Černý, Jan 16/10
 Janáček, Pavel 04/10
 Jelínková, Eva 20/10
 Kaiserová, Eva 07/10
 Klaus, šlechtic z Windsfeldtu 19/10
 Konsteová, Andra 05/10
 Lencová, Radana 06/10
 Lomová, Olga 18/10
 Machovec, Martin 17/10
 March, Michael 13/10
 Matoušek, Ivan 02/10
 Passia, Radoslav 15/10
 Přibáň, Michal 14/10
 Ruczaj, Maciej 10/10
 Sarközi, Radek 21/10
 Šotolová, Jovanka 08/10
 Šourek, Petr 11/10
 Těsnohlídek, Jan ml. 12/10
 Zindulka, Stanislav 14 13/10

Ejhle slovo (Michal Jareš, Lubor Kasal, Svatava Antošová, Božena Správcová, Lukáš Zádrapa, Gabriel Pleska, Michal Škrabal)

Elita 13 09/10
 Hermelín 12 07/10
 Chlapinec / Kočky, opice a myši 13 14/10
 Jolka 10 21/10
 Kouknou, Bobošíková... 11 04/10
 Krboudírny 13 12/10
 Máj 13 10/10
 Malý průvodce českým sinologickým slangem 7 18/10
 Maršál 12 06/10
 Mušlička 5 19/10
 Na slovíčko s Otakarem Černým 11 05/10
 Neonky 12 08/10
 Počíst si 5 03/10

Presentace 13 11/10
 Rekreologie 13 15/10
 Sedět–seděti 13 13/10
 Sladové víno 9 01/10
 Svíčkové báby 6 17/10
 Vechtr 13 16/10
 Zadeček 15 02/10

Továrna na absolutno (ed. Bc. Vitold Ljaguška)

Engler, Václav 17/10
 Franta, Ondřej 17/10
 Grabec, Jan 17/10
 Holmanová, Marta 04/10
 Horák, Lukáš 17/10
 Hořejší, Johana 04/10
 Kinkor, Roman 17/10
 Korálová, Ilona 17/10
 Křížová, Vladimíra 17/10
 Malá, Dana 17/10
 Melichar, Dominik 17/10
 Míkitová, Mária 17/10
 Němeček, Zbyněk 17/10
 Petříček, Petr 04/10
 Polívka, Jan 04/10
 Prokopec, Peter 04/10
 Řezanka, Marek 04/10
 Zimmer, Václav 04/10

reCANC (969 kritických slov Pavla Janouška; s. 3)

Androniková, Hana: Nebe nemá dno 21/10
 Balabán, Jan: Zepřej se táty 14/10
 Banáš, Jozef: Zóna nadšení 02/10
 Denemarková, R. – Lang, M.: Peníze od Hitlera (divadelní inscenace) 03/10
 Hejkalová, Markéta: Důkazy jejího života 16/10
 Hejnic, Otto: Zase zvednout hlavu 18/10
 Hodrová, Daniela: Vyzvolávání 08/10
 Hůlová, Petra: Strážci občanského dobra 19/10
 Jícha, Jan: Maturita 12/10
 Kratochvíl, Jiří: Femme fatale 13/10
 Mach, Jan: S úctou a láskou... Milagros 10/10
 Němec, Jan: Hra pro čtyři ruce 06/10
 Rankov, Pavel: Stalo se prvního září (anebo někdy jindy) 11/10
 Rozner, Ján: Sedem dní po pohrebu 15/10
 Rudiš, Jaroslav: Konec punku v Helsinkách 20/10
 Slavická, Milena: Povídky jamrtálské 09/10
 Špulák, Jaroslav: Někdy mě to až děsí 04/10
 Veis, Jaroslav: Evropou obchází strašidlo 07/10
 Viewegh, Michal: Biomanželka 17/10
 Vopěnka, Martin: Pátý rozměr 01/10
 Žák, David Jan: Ticho 05/10

Recenze (v závorce je uveden autor recenze)

Adorno, Theodor W. – Horkheimer, Max: Dialektika osvícenství (Michal Topor) 22 04/10
 Adorno, Theodor W.: Minima moralia – reflexe z porušeného života (Tomáš Bojar) 22 07/10
 Antologie české poezie, 1. díl (Petr Král) 21 05/10
 Bajaja, Antonín: Na krásné modré Dřevnici (Ivo Harák) 21 14/10
 Barberyová, Muriel: Pochoutka (Veronika Košnarová) 21 12/10
 Barnes, Julian: Žádný důvod k obavám (Ivo Fencel) 23 08/10
 Bauer, Michal: Souvislosti labyrintu – Kodifikace ideologicko–estetické normy v české literatuře 50. let (Eva Klíčová) 20 09/10
 Bernlef, J.: Vyhasínání mozku Martina Kleina (Eva Škamlová) 22 19/10
 Bigas, Jiří: Vrahovice 119 (Martin Malenovský) 22 08/10
 Bochořák, Klement: Ze studně večera kdos něžný vážil krev (Petr Král) 22 09/10
 Bolechová, Kateřina: Antilopa v moři k majáku daleko má (Jakub Chrobák) 22 10/10
 Bondy, Egon: Ve všední den i v neděli (Radek Fridrich) 21 15/10
 Brabec, Jiří: Panství ideologie a moc literatury (Eva Klíčová) 2 13/10
 Brabec, Jiří: Panství ideologie a moc literatury (Jakub Flanderka) 2 13/10
 Breň, Tomáš – Janáček, Pavel (eds.): „O slušnou odměnu bude pečováno...“ Ekonomické souvislosti spisovatelské profese v české kultuře 19. a 20. století (Eva Klíčová) 21 16/10
 Breton, André: Otevřete, to jsem já (Alena Nádvorníková) 2 11/10
 Breton, André: Otevřete, to jsem já (Jakub Řehák) 2 11/10
 Brooks, Max: Zombie. Příručka pro přežití (Gabriel Pleska) 2 19/10
 Brooks, Max: Zombie. Příručka pro přežití (Michal Škrabal) 2 19/10
 Broučková, Veronika: Srdce a smrt (Petr Král) 23 07/10
 Burian, Jan: Přízrak v nákupním středisku (Eva Škamlová) 22 09/10
 Cendrars, Blaise: Malé černé pohádky pro nebojácné děti (Radek Malý) 22 19/10
 Coetzee, John Maxwell: Zrání (Jan Tlustý) 22 08/10
 Čan: Básně 3 (Martin Veselka) 2 02/10
 Čan: Básně 3 (Ondřej Hanus) 2 02/10
 Čermák, František a kol.: Slovník české frazeologie a idiomatiky I–IV (Michal Škrabal) 20 13/10
 Černá, Olga: Jitka a kytka (Radek Malý) 22 19/10
 Černoohlávek, Jiří: Básně (Božena Správcová) 2 17/10
 Černoohlávek, Jiří: Básně (Michal Jareš) 2 17/10
 Černý, Miroslav: Runová haiku (Simona Martínková–Racková) 21 21/10
 Červenka, Miroslav: Textologické studie (Eva Klíčová) 21 20/10
 Červenka, Miroslav: Záznamník (Dalibor Tureček) 21 09/10
 Česka, Jakub: Zotročený mýtus (Martin Charvát) 21 19/10
 Činátlová, Blanka: Příběh těla (Vladimír Trpka) 21 05/10
 Davys, Tim: Amberville (Jarmila Křenková) 20 04/10
 Ditrych, Břetislav: Umřel v stromě (Simona Martínková–Racková) 23 17/10
 Diviš, Ivan: Gejzír (Igor Fic) 2 01/10
 Diviš, Ivan: Gejzír (Jiří Zizler) 2 01/10
 Dvorský, Stanislav: Ruleta (Jakub Řehák) 20 04/10
 Dvořáková, Petra: Já jsem hlad (Eva Klíčová) 21 02/10
 Eco, Umberto: Bludiště seznamů (Vladimír Trpka) 21 03/10
 Effenberger, Vratislav: Básně 2 (Jakub Řehák) 2 18/10
 Effenberger, Vratislav: Básně 2 (Jakub Vaníček) 2 18/10
 Erben, Roman: Šero v holubníku (Jan Gabriel) 22 20/10
 Fajkus, Robert: Prašivina (Ivo Harák) 2 12/10
 Fajkus, Robert: Prašivina (Petr Král) 2 12/10
 Fárová, Anna: A pásly by se tam ovce... (Gabriel Pleska) 21 17/10
 Fencel, Marek: Vinný kámen (Ivo Harák) 21 07/10

- Fišer, Zbyněk: Překlad jako kreativní proces (Martin Skýpala) 21 18/10
Fišmeister, Miroslav: Z (Karel Piorecký) 20 11/10
Follain, Jean: Podívaná světa (Jakub Grombíř) 20 19/10
Franci, Gustav: Galský kohout zpívá (Petr Král) 21 06/10
Giordano, Paolo: Osamělost prvočísel (Pavel Horký) 22 06/10
Gold, Jiří: Skvrny a dotyky (Jan Štolba) 21 14/10
Gombrowicz, Witold: Kurz filosofie v šesti hodinách a patnácti minutách (Vít Kremlička) 21 20/10
- Grmolec, Zdeněk: Divoká bolest Viléma Mrštika (Erik Gilk) 22 12/10
Grmolec, Zdeněk: Vymítání anděla (Eva Klíčová) 22 06/10
Gunnarsson, Ólafur: Trolí katedrála (Jakub Grombíř) 23 06/10
Hájek, Jonáš: Vlastivěda (Karel Piorecký) 20 20/10
Hakl, Emil: Pravidla směšného chování (Hana Lundiaková) 23 10/10
Haloun, Karel – Martinec, Lubomír: Otrava krve (elektronický rozhovor) (Eva Škamlová) 21 13/10
- Haman, Aleš: Kontexty a konfrontace (Květoslav Chvatík) 20 07/10
Harák, Ivo: Býýýt odněkud (Aleš Haman) 23 09/10
Harák, Ivo: Meziřečí (Pavel Horký) 22 05/10
Heczková, Libuše: Pišící Minervy (Jakub Chrobák) 23 20/10
Hermans, Willem Frederik: Temná komora Damoklova (Jana Adéevová) 23 19/10
Hodrová, Daniela: Město vidím... (Martin Poch) 20 05/10
Høeg, Peter: Tichá dívka (Dalibor Tureček) 20 07/10
Hochgatterer, Paulus: Sladkost života (Eva Škamlová) 21 21/10
Holečková, Marta Edith: Cesty českého katolického samizdatu 80. let (Martin Machovec) 21 01/10
- Holub, Jiří: Kolik váží Matylda (Gabriel Pleska) 21 12/10
Horváthová, Tereza – Dvořák, Jiří: Stromovka aneb abeceda vzácných či všelijak nádherných stromů (Gabriel Pleska) 21 07/10
- Houška, Vítězslav: Facky, hroty, polemiky (Milan Jungmann) 20 08/10
Hradecký, Daniel: V cirkuse Calvaria (Božena Správcová) 21 04/10
Charypar, Michal: Karel Sabina, „epigon“ a tvůrce (Aleš Haman) 23 14/10
Christensen, Lars Saabye: Beatles (Ondřej Vimr) 21 01/10
Chrobák, Jakub: Adresy (Simona Martinková–Racková) 21 18/10
Jako když dvoranou proletí pták. Antologie nejstarší anglické poezie a prózy (Miroslav Černý) 21 09/10
- Janouch, Gustav: Hovory s Kafkou (Ondřej Sekal) 2 09/10
Janouch, Gustav: Hovory s Kafkou (Wanda Heinrichová) 2 09/10
Janoušek, Pavel: Hravě i dravě. Kritikova abeceda (Eva Klíčová) 23 18/10
Janoušek, Pavel: Ivan Vyskočil a jeho neliteratura (Peter Páluš) 21 06/10
Jedličková, Alice: Zkušenost prostoru (Anežka Kuzmičová) 20 16/10
Jelineková, Elfride: Vyrhelové (Eva Škamlová) 23 12/10
Kaleta, Ivo (ed.): Bílá kniha. 17 příběhů z historie ostravské kultury (Vladimír Novotný) 20 12/10
Kandinsky, Wassily: O duchovnosti v umění (Martin Poch) 22 03/10
Kane, Daniel: Knižka o čínštině (Lukáš Zádrapa) 20 09/10
Kárnét, Jiří: Posmrtný deník (Ivo Harák) 22 15/10
Kocourek, Josef: Marto, Marto, Marto (Vít Ondráček) 22 04/10
Kohout, Pavel: Cizinec a Krásná paní (Aleš Haman) 22 13/10
Kolmačka, Pavel: Moře (Miroslav Chocholatý) 2 20/10
Kolmačka, Pavel: Moře (Zdeněk Volf) 2 20/10
Körner, Vladimír: Smrt svatého Vojtěcha (Eva Klíčová) 20 08/10
Kosatík, Pavel – Kolář, Michal: Jan Masaryk – pravdivý příběh (Andrea Chrobáková–Lněničková) 23 01/10
- Koťátko, Petr: Wormsův svět (Eva Škamlová) 21 16/10
Kovanda, Jaroslav O.: Pulec šavlozubý (Vladimír Novotný) 20 10/10
Král, Petr – Voskovec, Prokop: Zaprášené jeviště (Jan Gabriel) 20 16/10
Krámský, David: Kognitivní věda dnes a zítra (Anežka Kuzmičová) 20 06/10
Křchovský, J. H.: Básně sebrané (Vladislav Reisinger) 21 17/10
Křivánek, Vladimír: Vladimír Holan básník (Jakub Flanderka) 22 21/10
Kučera, Vojtěch: Nehybnost (Miroslav Chocholatý) 22 14/10
Kufnerová, Zlata: Čtení o překládání (Zdenka Heřmanová) 20 02/10
Kundera, Ludvík: Onde (Jan Gabriel) 2 06/10
Kundera, Ludvík: Onde (Petr Král) 2 06/10
Kús, Tomáš T.: Spižírna (Simona Martinková–Racková) 23 03/10
Langer, Martin: Stará gesta (Božena Správcová) 2 07/10
Langer, Martin: Stará gesta (Michal Jareš) 2 07/10
Larsson, Stieg: Dívka, která si hrála s ohněm (Vladimír P. Polách) 20 03/10
Larssonová, Åsa: Sluneční bouře (Jan Dlask) 20 17/10
Laub, Gabriel: Hovory s ptákem (Erik Gilk) 20 17/10
Lehtola, Leena: Ostrov s majákem (Jan Dlask) 23 15/10
Li, Yiyun: Ubožáci (Olga Lomová) 20 14/10
Litevské pohádky (Michal Škrabal) 20 21/10
Lundiaková, Hana: Vrhnout (Eva Škamlová) 2 15/10
Lundiaková, Hana: Vrhnout (Lukáš Prokop) 2 15/10
Machulková, Inka: Zamkni les a pojď (Petr Šimek) 2 04/10
Machulková, Inka: Zamkni les a pojď (Vít Kremlička) 2 04/10
Mainx, Oskar: Poezie jako mýtus, svědectví a hra. Kapitoly z básnické poetiky Egona Bondyho (Eva Klíčová) 21 15/10
- Malina, Václav: Druhý dech (Vladimír Novotný) 22 16/10
Malý, Radek: Kam až smí smích (Gabriel Pleska) 22 05/10
Matesis, Pavlos: Starý dnů (Jakub Grombíř) 21 18/10
Mathesius, Vilém: Paměti a jiné rukopisy (Michal Škrabal) 22 01/10
Matoušek, Ivan: Adepti (Igor Fic) 2 14/10
Matoušek, Ivan: Adepti (Sylvie Richterová) 2 14/10
Mawer, Simon: Skleněný pokoj (Jakub Vaniček) 23 02/10
Mazanec, Petr: Jarní chodec (Jan Hejčík) 20 10/10
Michálek, Ladislav: Libní s Bohumilem Hrabalem (Eva Škamlová) 22 19/10
Miková, Marka: JO 537 (Vladislav Reisinger) 22 10/10
Mikulášek, Oldřich: Ztracený v poezii (Jakub Flanderka) 22 17/10
Milý Vladimíre... Milý Maestro... Vzájemná korespondence Jana Čepa a Vladimíra Pešky (Kamila Příkrylová) 22 15/10
- Mitoseková, Zofia: Teorie literatury. Historický přehled (Veronika Košnarová) 23 06/10
Motýl, Petr: Každý svojí rybičkou (Jakub Chrobák) 20 05/10
Mrázková, Daisy: Písň mravenčí chůvy (Gabriel Pleska) 21 07/10
Mrožek, Slawomir: Kohout, lišák a já (Veronika Košnarová) 23 21/10
Müllerová, Herta: Cestovní pas (Ondřej Sekal) 2 16/10
Müllerová, Herta: Cestovní pas (Wanda Heinrichová) 2 16/10
Murakami, Haruki: Sputnik, má láska (Jan Jurek) 20 02/10
Nabokov, Vladimír: Král, dáma, kluk (Eliška Těšínová) 21 11/10
Nekula, Marek: Otec (Alena Fialová) 23 05/10
Němec, Jan: Hra pro čtyři ruce (Eva Klíčová) 20 01/10
Nikl, Petr: Niklův Blázníček (Radek Malý) 22 01/10
Novotný, Pavel: Mraky (Vladislav Reisinger) 21 21/10
- Onufer, Petr (ed.): Před potopou. Kapitoly z americké literární kritiky (David Skalický) 23 15/10
- Ozouflová, Mona: Co prozrazuje román. 19. století mezi starým režimem a revolucí (Tomáš Kavka) 22 13/10
- Paasilinna, Arto: Syn boha hromovládce (Jakub Grombíř) 22 12/10
Pachtová, Hana: Adam a Ema (Pavla Vašíčková) 23 16/10
Pamuk, Orhan: Bílá pevnost (Boris Hokr) 22 16/10
Pamuk, Orhan: Sníh (Kamila Mrázková) 23 11/10
Pandora č. 19 (Petr Král) 23 04/10
Pavel, Jan: Zbytečnost (Vladimír Novotný) 20 03/10
Peixoto, José Luís: Dítě v troskách (Martin Skýpala) 23 02/10
Pešek, Filip: Vesnická svatba (Jakub Řehák) 23 10/10
Petr, Pavel: Apollónové s černými olivami (Adam Borzič) 21 19/10
Petrík, Vladimír – Barborík, Vladimír: Hľadanie minulého času (Patrik Eichler) 22 07/10
Pithart, Petr: Devětaosmdesátý (Jakub Grombíř) 21 10/10
Pížl, Jaroslav: Adrenalin (Aleš Haman) 22 17/10
Platzová, Magdaléna: Toník a jeskyně snů (Michaela Otterová) 22 20/10
Poliziano, Angiolo (Dědeček, Jiří): Rispetti e dispetti. Poklony a pošklebky (Jan Stejskal) 23 19/10
- Popov, Alek: Mise Londýn (Ondřej Zajac) 23 12/10
Poslední, Petr – Kowalczyková, Malgorzata: Jákobův žebřík (Aleš Haman) 20 01/10
Reisinger, Vladislav: Krátký projev k papežům (Igor Fic) 23 18/10
Růžek, Pavel: Bez kůže (Alena Fialová) 20 19/10
Řepa, Milan (ed.): 19. století v nás. Modely, instituce a reprezentace, které přetrvaly (Rudolf Kučera) 22 02/10
- Saudek, K. – Weigel, J.: Lips Tullian (Boris Hokr) 20 21/10
Sengoopta, Chandak: Otto Weininger – Sexualita a věda v císařské Vídni (Tomáš Bojar) 21 02/10
- Schmitt, Bertrand: Dynamika křiku (Vladislav Reisinger) 22 14/10
Schneedorfer, Ivan: Horizont je daleko (Jan Štolba) 2 10/10
Schneedorfer, Ivan: Horizont je daleko (Simona Martinková–Racková) 2 10/10
Slabý, Ondřej: Holobyt (Ivo Harák) 2 03/10
Slabý, Ondřej: Holobyt (Jan Hejčík) 2 03/10
Solemová, Jana: Půlměsíc nad Dunajem (Erik Gilk) 20 14/10
Sorokin, Vladimír: Třicátá Marinina láska (Martin Malenovský) 20 11/10
Steinbeck, John: Činy krále Artuše a jeho vznešených rytířů (Martin Malenovský) 22 02/10
Stibor, Vladimír: Jablko smírčího soudce (Simona Martinková–Racková) 20 06/10
Szczebanik, Petr: Konzervy se slovy (Jarmila Křenková) 22 11/10
Szpuk, Roman: Silentio pro smíšený sbor (Ivo Harák) 21 08/10
Szymborská, Wisława: Okamžik. Dvojtečka. Tady (Petr Král) 2 05/10
Szymborská, Wisława: Okamžik. Dvojtečka. Tady (Simona Martinková–Racková) 2 05/10
Šimáček, Jiří: Snaživky (Jakub Chrobák) 21 03/10
Šimko, Dušan: Esterházyho lokaj (Ján Chovanec) 23 01/10
Šimko, Dušan: Gubbio. Kniha udavačů (Ján Chovanec) 23 21/10
Škvorecký, Josef: Zbabělci (kritické vydání) (Ondřej Sekal) 22 18/10
Šrámek, Petr (ed.): Nebe – peklo – ráj. Tyglík české poezie pro děti 20. století (Gabriel Pleska) 21 13/10
- Tomášek, Jiří: Málo slov (Jakub Grombíř) 2 21/10
Tomášek, Jiří: Málo slov (Wanda Heinrichová) 2 21/10
Trávníček, Jiří (ed.): V kleštích dějin. Střední Evropa jako pojem a problém (Klára Soukupová) 22 11/10
- Urzidil, Johannes: Goethe v Čechách (Dalibor Tureček) 21 08/10
van Gulik, Robert Hans: Sexuální život ve staré Číně (Anna Zádrapová) 20 18/10
Vaněk, Václav: Disharmonie (Aleš Haman) 21 11/10
Vilikovský, Pavel: Vlastný životopis zla (Patrik Eichler) 23 03/10
Vochala, Jaromír: Konfucius v zrcadle Sebraných výroků (Lukáš Zádrapa) 23 05/10
Vojvodík, Josef – Hrdlička, Josef (eds.): Osoba a existence. Z perspektivy fenomenologicko–antropologické psychiatrie (Jakub Flanderka) 21 10/10
- Votruba, Adam: Namažeme školu špekem (Radek Malý) 23 08/10
Vřešťál, Zdeněk: Ne, Nerez nerezne (Zuzana Zemanová) 21 04/10
Všetička, František: Morava a Slezsko literární (Petr Hora) 20 18/10
Vzájemná korespondence Josefa Váchala a B. B. Buchlovana (Vít Ondráček) 23 13/10
Watersová, Sarah: Špičkou jazyka (Zdeněk Beran) 20 15/10
Wernisch, Ivan – Hruška, Petr: Byl jednou jeden svět (Božena Správcová) 2 08/10
Wernisch, Ivan – Hruška, Petr: Byl jednou jeden svět (Lubor Kasal) 2 08/10
Wernisch, Ivan – Hruška, Petr: Byl jednou jeden svět (Roman Erben) 2 08/10
Zemančíková, Alena: Mařenka a Čenda (Gabriel Pleska) 23 16/10
Žák, Jaroslav: Konec starých časů (Erik Gilk) 23 09/10
- Výlov – recenzní glosy** (Svatava Antošová, Ivo Fencl, Michal Jareš, Lubor Kasal, Tomáš Kavka, Michal Škrabal, Wanda Heinrichová, s. 19)
Agnew, Hugh LeCaine: Češi a země Koruny české 19/10
Albrightová, Madeleine: Doporučení budoucímu prezidentovi 20/10
Assländer, F. – Grün, A.: Time management jako duchovní úkol 21/10
Avatar (r. John Cameron) 07/10
Balvín, Jaroslav: Mácha: deníky. Turistický průvodce 13/10
Beňová, Jana: Café Hyena 10/10
Beňová, Jana: Dnes 15/10
Borna, Jan: Malé prosby 11/10
Čagánek, Michal: Jediný strom v okolí 11/10
Česká literární věda 20. století 14/10
Dagermann, Stig: Naše potřeba útěchy je neukojitelná 13/10
Darwiš, Mahmúd: Přicházím do stínu tvých očí 03/10
Dörflová Yveta – Dyková, Věra: Kam se v Praze chodilo za múzami 14/10
Drábek, Jan: Miluji tě, Britská Kolumbie 18/10
Ěbert–Zeminová, Catherine: Bludný kruh 15/10
Ellis Warren – Templesmith, Ben: Fell 1: Kruté město 08/10
Fencl, Ivo – Neff, Ondřej: Královská zábava 20/10
Fencl, Ivo: Zabiju Putina v Karlových Varech 01/10
Gombrowicz, Witold: Naše erotické drama 13/10
Gombrowicz, Witold: Pornografie 10/10
Hastings, Max: Armagedon. Bitva o Německo 1944–1945 02/10
Hůrková, Klára: Za práh zraku 06/10
Chmelářová, Petra – Fleknová, Hana: Nevidomí (mezi) námi 04/10
Janáček, Jiří: Čtení o německém divadle v Reichenbergu 19/10
Janík, Zdeněk: Kaleidoskop 11/10
Jasná noc! Temná noc! 11/10
Kautman, František: Kafka a Julie 14/10
Kniha o čuráku 08/10
Kozelka, Milan: Bez adresy, s deštěm v patách / Egonišovo proroctví 09/10
Kristek, Gabriela: A marš mi hrál zvuk děl 02/10
Lustig, Arnošt: Nemáme na vybranou 03/10

Majzlík, Luboš: Karikatura zmije 16/10
 Marginálie 2010 16/10
 Marnotratná, Norma: Průhledný text 05/10
 Meyerová, Stephanie: Krátký druhý život Bree Tannerové 17/10
 Musil, Jan: Krajina na paletě 05/10
 Neželané dědičstvo po neoblíbenom strýkovi 03/10
 O Comenia Scriptu (ČT, LN, iDnes, Nova, Pražský deník) 12/10
 Padevět, Jiří: Cesty s Karlem Hynkem Máchou 21/10
 Rada, Karel: Flashback 09/10
 Rybář, Jan: Válečníci, teroristé a jiní šílenci 01/10
 Sborník nezávislých foglarovců č. 2 17/10
 Sobola, Marek: Tramtarará / Krásné 06/10
 Šobán, Marek: Místopisy 06/10
 Štorm, František: Eseje o typografii 04/10
 Tvůrčí rezistence 08/10
 Vlasatý, Vladimír: Hospodskéj Maňák, Titanic a nealkoholický pivo 06/10
 Weisman, Alan: Svět bez nás 18/10
 Wollner, Marek: Pamatuju 16/10
 Woolfová, Virginia: Mezi akty 15/10
 Žaloudek, Peter: Síla lásky 21/10
 Žytek, Jakub: Bohémie 05/10

Bez servítků (sloupky Svatavy Antošové) 01/10, 03/10, 05/10, 07/10 09/10, 11/10, 13/10, 15/10, 17/10, 19/10, 21/10

To na jazyku (sloupky Gabriela Plesky) 02/10, 04/10, 06/10, 08/10, 10/10, 12/10, 14/10, 16/10, 18/10, 20/10

Vyvření struktur (Jakub Vaníček)

Angažované umění pod troskami staré Evropy 10 07/10
 Ano. Krize z nadvýroby 11 03/10
 Bezzubá kritika v akci 17 04/10
 Čevengurská literární revoluce 10 05/10
 Čím K. Teige a J. Štyrský dnes jsou? 13 08/10
 Číst nebo sedět u Skype, nakonec je to jedno 13 14/10
 Intelektualistická agentura v Čechách 13 10/10
 Jamesonův protiklad modernismu a postmodernismu 13 09/10
 K odpovědi George Blechera 13 16/10
 Lipo. Kde se vzal? 13 18/10
 Nemožnost tradice a imperativ individuality 11 21/10
 Nic zásadního se neděje 12 12/10
 O střetu papíru a obrazovek 12 15/10
 Perverzní zaujetí naleptaným narativem 9 02/10
 Privatizace jako symptom síly postmoderny 12 11/10
 S literaturou na věčné časy? 13 01/10
 Sci-fi jako důkaz 12 13/10
 Tesilové včera, tesilové dnes 13 19/10
 Utopte se v morálce! 13 06/10
 Vstříc globálnímu kapitálu 12 20/10
 Změna v rukou umělců? 13 17/10

Haló, tady čistička! (glosy Patrika Linhart, v každém čísle, s. 12 nebo 13)

Zahraniční aktuality

Anglický čaj (Hana Whitton) 11/10
 Finská sauna (Marika Kimatraiová) 09/10, 15/10, 21/10
 Francouzské okno (Ladislava Chateau – v každém čísle s výjimkou 01/10, 05/10; Zdena Šmídová)
 Jihokorejské rýžoviště (Jaroslav Olša jr.) 04/10

Anketní otázka: A co Mácha? (připravili a fotografovali Dalibor Demel a Pavel Novotný)

Daniel Špička 14 04/10
 Fanda Lašek 13 16/10
 Honza, student 13 13/10
 Ivan Acher 13 06/10
 Jan Měříčka 13 08/10
 Jiří Janáček 17 01/10
 Jiří Roth 13 10/10
 Karel Demel 12 19/10
 Karel Valeš 13 17/10
 Kateřina, knihovnice 13 11/10
 Kateřina, šatnářka a trhačka lístků 13 18/10
 Luděk Roubíček 10 21/10
 Marek Jersák 10 02/10
 Martin Smolka 10 07/10
 Ondřej Tylčer 13 12/10
 Pavel, servisní technik 12 15/10
 Peter Chmela 13 14/10
 Simona Martínková-Racková 13 09/10
 Tomáš, liberecký antikvář 10 05/10
 Veronika Kredbová 12 20/10
 Veronika, Klára a Denisa, studentky 03/10

Obrázky z přítmi zámeckých knihoven (Luboš Antonín; s. 14 nebo 15)

PaTvar (Ivo Fencl, Lubor Kasal, Michal Škrabal, Bohdan Tůma, Honza „Bručoun“ Wirth, Lukáš Zádrapa, s. 24)
 Beneš-Buchlovan, Bedřich: Nejposlednější dobrodružství Leona Cliftona 05/10
 Buffalo Bill: Černý přízrak 16/10
 Carter, Nick: Bodnutí dýkou a jiné příběhy 03/10
 Cimický, Jan: Jeřabiny z Chang-Čou 07/10
 Eslem, Mart: Dobrodružství jachty Bona Terra 08/10
 Fermineová, Maxence: Konfuciova moudrost 18/10
 Glazarová, Jarmila: Jaro Číny 15/10
 Hostáň, Jan: Jak Volodě přemohl krutého cara 20/10
 Hurikán, Bob: Modrý běs pouště 17/10
 Johns, William Earl: Biggles – Létající detektiv 14/10
 Kindl, Milan: V síti 13/10
 Kosalik, Heinz Günther: Květy lásky 04/10
 Kraus, F. X.: Dar klínů 21/10
 Musil, Robert: Muž bez vlastností 19/10
 Neubauer, Vilém: Osada mladých snů 11/10
 Salava, Petr – Ježková, Andrea – Koch, Andrea: To byl teda gól! 02/10

Sapper: Bull-Dog Drummond v nesnázích 09/10
 Shark, Tom: Zrádné „st“/ Benátský šílenec 06/10
 Terrail, Ponson du: Rocambolo 12/10
 Unger, G. F.: Do poslední kapky krve 01/10
 Zločinné v Polsce aneb Tajnosti varšavské 10/11

Poslední rozptýlení (rubrika o hrobech; Vladka Kuchtová; s. 24)

Blatný, Ivan 16/10
 Březina, Otokar 07/10
 Čapek, Karel 17/10
 Čelakovský, František Ladislav 08/10
 Deml, Jakub 05/10
 Dobrovský, Josef 01/10
 Erben, Karel Jaromír 13/10
 Glazarová, Jarmila 15/10
 Grégr, Julius 02/10
 Heyduk, Adolf 03/10
 Hrabal, Bohumil 11/10
 Hurikán, Bob 19/10
 Karafiát, Jan 06/10
 Karásek ze Lvovic, Jiří 18/10
 Orten, Jiří 09/10
 Palacký, František 12/10
 Poslední Poslední rozptýlení (BMW) 21/10
 Půlpán, Karel 04/10
 Říha, Bohumil 20/10
 Seifert, Jaroslav 14/10
 Zdebski, Zbigniew 10/11

Hrajeme za dobrou práci

Autorům Petice za Lexikon 5 02/10
 Autorům Petice za Lexikon, s omluvou 3 05/10
 Tomskému, Alexandru 5 09/10

Literární život a nekrology (v číslech různé, např. formou glos pod fotografiemi, zde uvádíme jen obšírnější nebo závažnější zprávy)

Antošová, Svatava: A co na to Jan Tleskač? 3 10/10
 Antošová, Svatava: Zemřel Ladislav Verecký 3 09/10
 Haman, Aleš: Jubileum literáta pevného charakteru (Jiří Opelík) 3 18/10
 Haman, Aleš: Odešel významný bohemista – Zdeněk Pešat 9 08/10
 Hejnic, Otto: Zemřel Václav Chvál 2 01/10
 Chrobák, Jakub: Cítil, že se ho musí týkat celý svět (nekrolog Jana Balabána) 9 10/10
 Janoušek, Pavel: Za Františkem Černým (nekrolog) 3 13/10
 Jareš, Michal: Za Ludvíkem Kunderou (nekrolog) 3 14/10
 Jareš, Michal: Za Violou Fischerovou (nekrolog) 11 19/10
 Kalová, Lenka: U nás 8 06/10
 Pleska, Gabriel: Příručky pro zkřížené hnáty 5 02/10
 Srbková, Ivana: Odešli dva přátelé bulharské literatury 10 16/10
 Šťastná, Irena: Na Zlatém člunu 7 17/10
 Wolfová, Jitka: S-L-O-V-O 8 06/10

Výtvarný doprovod čísel

Bažant, Honza 16/10, 21/10
 Čihařová, Linda 11/10, 13/10, 14/10
 Čulík, Nikola 15/10
 Demel, Karel 19/10
 Erben, Roman 03/10, 08/10
 Hauznerová, Aneta 17/10
 Jirásko, Vojtěch 06/10
 Langer, Martin 05/10
 Lencová, Radana 06/10
 Novák, Aleš 18/10
 Ondráček, Vít 01/10, 02/10
 Štochlová, Markéta 04/10, 07/10

Na všech sloupích

Perlička na dně (v každém čísle, s. 2 nebo 3)

S úctou (glosy různých autorů, s. 3)

Zlá ovce (Michal Jareš, s. 24)

Zlá ovce – vánoční bonus 21/09 (s. 12)

Výpisky (obšírnější citace)

Oznámení (s. 23)

Výročí (s. 24)

Zasláno (s případnými okamžitými odpověďmi)

Blecher, George 15/10
 Doležal, Miloš 19/10
 Färber, Vratislav 21/10
 Fencl, Ivo 03/10
 Gregorová, Bára 12/10
 Hejnic, Otto 18/10
 Hložek, Ondřej 12/10
 Chrobák, Jakub 13/10
 Janoušek, Pavel 21/10
 Jareš, Michal 18/10
 Kasal, Lubor 05/10
 Knapp, Aleš 10/10
 Kozelka, Milan 19/10
 Král, Petr 01/10, 09/10
 Kůrová, Zuzana 12/10
 Macurová, Naděžda 19/10
 Malina, Václav 18/10
 Novotný, Michal 17/10
 Novotný, Vladimír 18/10
 Panty, Lam 21/10
 Rendek, Tomáš 03/10
 Šimák, Petr 09/10
 Štengl, Petr 01/10, 10/11, 13/10
 Topor, Michal 18/10
 Trávníček, Jiří 05/10

Errata a ostatní redakční glosy

pavel sobek



Eva del Risco Koupová, Košilka I. a II., asambláž - soukromá meditace, 2010

Plížením

V kamenné průrvě štíhlé tělo
od moře úzce vane
sotva slyšitelný šum

Stoupáš bez spatření vln
tanečník přinucený
k bočnímu pohybu vpřed

Občas zvedneš ruce vykřikneš z hloubi
v dechu se rozlije slaná chuť a vůně
obživnou prastaré symboly

Propneš se zívneš a pokračuješ
ve zvoleném směru

Celistvost

Když se docela přiblížíš
někdo v tobě poodejde

Nezbude žádný stín
žádné tiché „pak!“

Stromy neměří vteřiny
přítel ve tmě nepodléhá času
úsměv do hloubky
nemá vysvětlení

kresby noci
a poledne

Podvečer na Avinguda del Portal de l'Àngel

Město se podvečerně rozlévá
přeskupuje se

Na Třídě andělů stále pestřejší stupnice
tanečních kroků:

Chlapci tahají otce za rukávy
ukazují vzhůru střídají různé směry
občas některý z nich
mimo tempo zlostně zaduže

Dcerky nezpůsobně vriskají
rozléhá se naléhavý pisklavý lament
jiné se rošťácky uculují
a choulí se k mámě...

Milenci v objetí
plní nádechu své vlastní volnosti
ladně se vyhýbají rodinkám...

Ač se právě setkali v obrazu budoucnosti
dosud se nevidí
nepoznávají se...

La Mar Bella

Betonová hadí kůže... vrůstají
milenci běžci psi a cyklisté
každý shazuje ve svém tempu
stopy napětí nánosů zaschlé tíživé
bláto dne

Annin hlas
doprovázený radostným pohledem
rozezněl veselou paletu barev

Na plátně se rychle prosvětlují
bolestínské temné kouty
kdosi přidává
něžnou milostnou píseň v místním nářečí

Mateřský prostor noci
dech – pára milenecky šeptajících
anebo běžících prostupuje objímá
až k hvězdnému...

Výsledná kresba:
mladý muž na lavičce
objímán dívkou
jež na něm (bez chůze)
tančí

Oba v tu chvíli
vidí a cítí
totéž moře

Zmizelý hostel

Měl být na Passeig de la Gràcia
ale není
nic ho nedokazuje

Žena v okně které se podobá hostelovému
rozvěšuje domácí bílé prádlo
některé kusy s krajkami
pohled na její ňadra hned zaujme
(teda mě)

Díváš se mi přes rameno do mapy a pak
se smíchem poznamenáváš:
... *Ještě chvílku, zkusme tu boční...*
... *ale pak se už nutně... musím vyčurat...*

Mohl by být ještě v Carrer de Roger Lliúria
ale ani tam...
možná tu nikdy nebyl a já před rokem spal
v docela jiném snovém městě

Vše bylo krásné jako teď
lačnil jsem po něžné ženě
jako po neznámém kouzle
jehož skutečnost tu všude
stále je

Poledne – La Rambla

Směsice laskavé faleš a žertů
siesta na krku
pizza pivo z plechu
uvolněná chuť

žádné ruské ušanky cetky
jak na Malostranských schodech
nekonečná pestrobarevnost
zelení papoušci
pohyblivé lidské sochy

čerstvé tulipány růže frézie...
obklopené džíns-make dívkami
křivky laskavého zdánliva

Zvláštní být ti zde průvodcem
nulová chtivost mezi námi
chůze která jemně vibruje
hladkost obeplouvání

Všichni zde toneme
v témže prostoru
čirého projevu
slunečného poledne

Bar – pokoj s balkónem na Carrer de Margarit

Nevím
už jim nebylo rozumět... měli vypito řvali
s řehotem rozebírali čísi včerejší holku
řečník máchal rukama... ale tak nějak
bez zájmu
znuděně unaven vlastní sprostotou

Ven vzhůru k Parku de Montjuïc
číslo 11 na Carrer de Margarit

po točitých schodech bytem až k balkónu
před nímž stojíš v očekávání
snad jen pozoruješ siluety
hlučné lehce osvětlené ulice

Na dosah hladkost
a odstínění tvých ramen

Jako by se v rozechvění rozsvěcelo
a neviditelné prostranství odpovídalo hrou
se sotva slyšitelnými zvuky
tvého dechu



foto Lenka a David Raubovi

Pavel Sobek publikoval v *Hostu*, *Psím víně*, *Textech*, *Tvaru* a *Welesu*. V letech 2002–2004 působil v redakci *Welesu*, pro časopisy *Host* a *Weles* psal také recenze a studie. Ukázky z jeho textů vyšly v *Antologii české poezie, díl II.*, a v almanachu *Welesu Cestou*. Jeho básnická prvotina *Atlasové zpěvy* vyšla v roce 2004 v nakladatelství *Sursum*. V současné době publikuje převážně na serveru *Totem* (www.totem.cz) a chystá k vydání sbírky *Přenosné moře, Rána a večery s Lin Sien Ti a Siluety*.



Eva del Risco Koupová, Košílka III., asambláž – soukromá meditace, 2010

Shlížení

V laskavém přítmi domovní chodby
pachy – horké závan vzduchu
z neznáma
jemné zvuky rozkoše

... milenci po orgasmu s klidem

a uvolněním bohů
zasněně bok na boku zírají
prázdným obrazem dolů z balkónu

Město se ztišilo
pád kolíčku na prádlo
vrhá oči sluch a touhu důvěrně
k pocítění dopadu

Oknem – na Carrer de L'Almirall Cervera

V pokoji bílého světla poledne
jásavá modř tvé siluety přicházíš
přisedáš ke stolu jíme mlčky
svá sousta
(ta tvá jsou rovněž bílá)

moře vzdálené sotva dvě ulice
přichází a pak se vrací k sobě
někdo v sousedním bytě
prudce rozrazil okenice
bouchly dveře

sklenice poskočily
otočily se dnem
rudé hladiny v nich
nehybné zůstaly...

blesklo to
jako by někdo vyfotil závan vzduchu
zvedla ses
a začala sklízet

Slaměný čas

Chladivé výdechy zdí
Sylvie
z druhého patra Carrer de Meer
házi klíče

A vše se opakuje:
polední šálky
smích odvedle
křik dětí
odspodu vzdechy

Abys to nakreslil
musel bys
hluboce usnout
spatřit

Ale ty jsi...

odcházející...
přicházející...
na Carrer de Meer
tři

Sylvie házi klíče

Mendoza

Změřil jsem si tvé dlaně
jejich zvrásnění při doteku
v každé z misek
zlomy blyskavého zrcadlení

(Z rukopisné sbírky *Přenosné moře*)

vít janota

Jen třídit odpad nestačí

/... /

Není nic smutnějšího
než německý klaun
nějaký ten Jürgen s červeným nosem
Ostatně co si také počít se slovem *witzig*
slovem štiplavým jak dřevnatá ředkev
jak dva políčky ve tváři

Ten bílý ovál mastixu a šminek
se stále ještě šklebí
z roztrhaných plakátů na nárožích podhorských městeček
městeček sevřených v rozžhavené kulmě historie
utopených v smradlavé bažině olovnaté hrůzy
městeček zaplavených rozlícenou pomstychtivou lůzou
posedlou propoceným šílenstvím
krvelačných stepních běsů
městeček navždy poznamenaných
slizkou stopou krakatic dějinné spravedlnosti

Tudy se táhnou pomyslné hranice civilizovaných světů
tady opečovávané teplo domovů
s mrazivou osudovostí přiléhá
k dichotomické nejistotě zapomenutého barbarství
tady začínají dominia vyžraných poskoků v kožených
kabátech

teritoria zavilé sadistické impotence
diaspory eklektického tmářství
kde se kreatury s rudými páskami na rukávě
suplující osud podle záměrně nejasného klíče
po nocích kulhavě plíží podél plotů
podél výminků a zadních traktů domů
kde se přebohatá historie
znovu a znovu hrouť do výchozího bodu
jako už tolikrát v této zemi
kolabuje do jediné palčivé vzpomínky
na osiřelá pohraniční nádraží
na brzdomá světla rozpálených dobytčích vlaků
na ustrašený lidský odpad
s rancem vetchého prádla
s medailonkem po babičce
v uzlu zmuchlaných šatů
na kufry odhozené v příkopech podél cest

Je třeba si zvykat
na bezvětrí které následuje

po každém nezvratném přeskupení hmoty
na otupenost vtělenou
do mírného kolébání lodí uvízlých na mělčině

Je třeba našlapovat opatrně
přes křehké skořápky
usmýkaných bezbranných bytostí
přes beznadějně siluety nachýlených zrelých trupů
přes plochy uhlazeného vlhkého písku

Poznání s kruhy pod očima
za lesklou clonou odpařených rtuťových zrcadel
vyčkává trpělivě na svůj okamžik
přikrčené jako žebrák
jako sklípkan ve svém hnízdě
sny se vyplní v nejméně vhodnou dobu
slavná vítězství načichnou
nakyslou přiboudlinou porážek
mimořádné prémie budou připsány
na konta dávno neexistujících mrtvých duší

Vědomí zatěžkané zkouškou
na kterou nebylo dimenzováno
je v intencích jakýchsi jarmarečních kratochvílí postupně
uváděno

do pomalého spirálovitého pohybu
do obřadného transu který nepostřehnutelně přerůstá
v zjančené domorodé křepčení
podrobnosti se slévají v závratném karnevalovém reji
ve stroboskopu nedoostřených futuristických vizí
kdosi kohosi kdoví pokolikáté
bere důvěrně kolem ramen
s podlézavě licoměrnou srdečností realitních agentů
s křečovitým úsměvem neurčité sexuální orientace
dámských kadeřníků a prodavačů pánských sak
Tedy pane při vši účtě k vám...

Defilé dalších a dalších excentrických obrazů
bohatýrských ikon z paralelních realit
V kalužích vlhkého a neduživého tlení
svědivě rozprostřená
stojatá vlnění nezaznamatelného
kmitny a uzly jen těžko uvěřitelných příběhů
otisky šlépějí prvních lidí
prchavé touhy
náhodná setkávání v nočních parcích
letmé doteky pod rozkývanými větvemi stromů
Ozvuky nejasného nedohledatelného
odpovědi na otázky které nikdy nebudou položeny
které leží daleko od vytyčených cest
mimo veškerou obyčejnou lidskou zkušenost
Chvějivé prostory spočetných ortonormálních bází

výdutě a prolákliny gravitačních čoček
ne už jistota nýbrž jen jakási teoretická možnost
jakási pravděpodobnost
jakési coby kdyby

Posuny po stupnicích a škalách
čas jako černokněžník
uvězněný v zámku vlastního pohybu
seřizování hodin je beztak ztrátou času
Stačí jen zastavit náhodného kolemjdoucího
odhodlaně pohlédnout do podmrácené tváře
ve šterbině mezi zdviženým límcem
a ohnutou krepkou klobouku
dobře zvolenými dotazy
co nejrychleji zjistit to nejpodstatnější
Století? Rok? Přibližná poloha?

/... /



foto archiv V. J.

Básník a překladatel Vít Janota se narodil 3. 3. 1970 v Praze. Vystudoval Matematicko-fyzikální fakultu Univerzity Karlovy (obor fyzika molekulárních struktur), kde poté dva roky působil jako odborný asistent. Nyní pracuje jako programátor a internetový grafik. Je autorem básnických knih *K ránu proti nebi* (Dauphin 2002), *Fasování košťat* (Dauphin 2004), *Praha zničená deštěm* (Dauphin 2006) a *Miniová pole* (Dauphin 2008).

pavel rajchman

...

Prší. Drobně prší.
Mimozemšťané dřímají
na zastávce vlaků.
V hlavách skutečný život.
Mimo hlavy vznik, zánik.
Prší. Jsem zmoklý
jak slepice.
Kouřit na zastávce
bych povolil.
Kvokání zakázal.

...

holan je Bezděz
bezdětný... bez zábran
a se zábranou.
divíš tetelivá oáza
nad cimbuřím. juliš
padacím Mostem.
rajchman někdo,
kdo si
hraje na já.
mácha je pojítka,
natažená žvýkačka
mezi májem
a jeho holčičkou.
jezero z Máchy
zaplavuje poezii,
tajuplná slova
zachraňují se
v bublinách.
báseň složená
jako hlavolam
– na dně v hubě
letitého sumce... –
... pokryta perletí.

...

Stojím nehybně.
Přede mnou v řadě
zesnulí přátelé.
Za mnou
nenarození.
Nad hlavou
anděl strážný.
Pod nohama
hloubka
o které se
nikomu
ani nezdá.

...

Pořád
nedokážu dohnat čas.
Snad příští týden.
Ve středu možná v pátek
seskočím z jitra
na poledne,
z poledne na půl druhou,
z půl druhé
na celou hodinu,
z hodiny propadnu se do minuty,
v minutě osedlám vteřinu
sebou samým,
pevně ji sevřu myslí,
přitáhnu otěže.
Čas zkrátím
a nebudu nikam spíchat.

...

auto rychlostí
šíleně chytré bytosti
auto předjíždí emoce auto
před tebou auto za
tebou auto mezi
námi auto
v tobě
ve mně
auto

Borovice

Venku za zdmi hluk automobilů. Autobus
číslo 8 hovoří hlasy všech cestujících.
Psi venčí klimbající muže i ženy. Vítr
ohýbá vršky borovic až k padaným snům.

Z výše snáší se ztracený čas. Za oknem
ložnice hledí tvář ven do tmy. Roztodivné
obličejce zírají z haluzí borovic do okna
ložnice.

Posláním borovic je naslouchat
a nepromluvit.
Mlčení je silnice pro veškeré zvuky.

Jaroslavu Jebavému

film

jsou touhy
které beze zbytku
vyplní výduť básně
jsou verše bytelné
v duši položené
přes pukliny
jako mosty
a verše vázané
svázané jako vory
rozvolňované
v toku krve
za srdcem tříděné
víry pod jezem
jsou verše
které touží po životě
jako nedonošené děti
verše opuštěného muže
verše opouštějící
člověka

jinak a jinak

miláčku
nemám už horoucí hlas
srdce je jen kus
pověšeného masa
tělo se hroutí
do středu
náměstí města
morový sloup
se prohýbá kymácí
rozestupuje ožívá
nemocní už nejsou
mrtví
vracejí se
do svého století
živí a krásní
odcházím s nimi

...

Jdu spát do domu
puklého věkem.

A ptáci,
pěvci i dravci,
prorazí síť
proti hmyzu
a usnou v ložnici
vedle mé tváře.

Žena přepiluje
jitřní duhu
dlouhými nehty.
Děšť vytryskne
nazpět do oblohy
aniž dotkne se střech.

...

Tác s létajícím talířkem. Tác s šachovnicí.
Tác s vlhkým ubrouskem. Zůstat
něžný. I když odesílá zprávu.
Být něžným. I když telefonuje.
Něžný, i kdyby z klávesnice
prosakovala krev. Být všude tam,
kde právě nejsem.

Směs filmů

abyste spatřil
světlo
nesmíte se
bát tmy

unaven

unaven
z budoucnosti

unaven

unaven
v budoucnosti

vracím
se do
přítomnosti

s nadhledem
podhledu

vracím se

vracím se
ze stínu
sebe sama

INZERCE

Nominujte své kandidáty na Cenu Jiřího Ortena 2011

Svaz českých knihkupců a nakladatelů přijímá přihlášky na Cenu Jiřího Ortena 2011. Cena Jiřího Ortena bude letos udělena již po čtyřicetileté. Tato prestižní literární cena se udílí mladému autorovi prozaického či básnického díla, napsaného v českém jazyce, jemuž v době vydání díla nebylo více než třicet let.

Cena za knihu vydanou v roce 2010 bude podobně jako předchozí ročníky spojena s finanční prémie ve výši 50 000 Kč.

Kandidáty mohou do soutěže nominovat nakladatelé, veřejné knihovny, redakce deníků a časopisů, rozhlasové a televizní stanice a instituce zabývající se podporou literatury a jejím šířením.

Podmínkou nominace je knižní vydání díla během roku 2010. Termín uzávěrky všech nominací je **31. leden 2011**.

Přihlášená díla je třeba v pěti výtiscích spolu s přihláškou zaslat poštou na adresu: Sekretariát SČKN, P. O. Box 177, 110 01 Praha 1, nebo osobně doručit do sekretariátu SČKN (Klementinum 190, Praha 1).

Laureát Ceny Jiřího Ortena 2011 bude vyhlášen během pražského knižního veletrhu Svět knihy.

Nadace Český literární fond

vypisuje

výběrové řízení na poskytnutí grantů a stipendií v roce 2011,

a to z vlastních prostředků i z výnosu prostředků Nadačního investičního fondu z předcházejícího roku.

Veškeré informace včetně formulářů a uzávěrky podání žádostí jsou k dispozici na internetových stránkách nadace www.nclf.cz, event. v sídle Nadace Český literární fond, 120 00 Praha 2, Pod Nuselskými schody 3, tel. 222 560 081-2, e-mail: nadace@nclf.cz.

•

Návrhy na
Ceny Josefa Hlávky

udělované za původní knižní práce z oblasti vědecké a odborné literatury je možné podat na výše uvedené adresu do 28. ledna 2011 (e-mail: hajkova@nclf.cz).



17.11.09

Blíží se hluk.
Plíží se
nepřítel
spánku.
Stěny se třesou.
Spánek
nepřichází.
Strach je tu.
Uklidňuje mě.
V kuchyni
nože v šuplíku.

5.12.09

Puklé obrazy,
pravá svičková
z plátna se vysvléká.
Krajina po zeměřesení,
hluboká proláklina:
dívčí šterbina.
Zima tlustá
na tři prsty.
Vzpomeňme
ve vši účtě konec
světa.
Nasliňme prst
a obraťme kontinent.
Poklekněme,
zaposlouchejme se
do sténání
vlastních tužeb.

11.12.09

Nehet leze
z masa. Kouř dýmá
z hlavy: mraky
na ráno. Noc
dutá jako
v garáži tma
bez auta.
Jako je jako,
přelud lampou
a prosvětlením toho,
co je po smrti.
Co bylo a bude,
bylo nebylo....

17.12.09

tlustokožcům
vmáčkneme zelené
olivy do kůže
vyrostou stromy
chodíci sady-

sad snídá
ráno v altánku
rohlik s máslem
kakao
a cizácká jablka
sad se otřeše
a děti hrají si
s padanými
olivami kuličky
sad usne
pod tíhou
vlastních představ
a na větve
usedají špačkové
nestřílejte
jsou to andělé
životní zkouška
vaší shovívavosti

20.12.09

K tomuto dni
připoutal jsem
papouška. Mluví
mou řečí. Nadává.
Nechce už být
věznem mých nálad.
Netouží ale ani odletět.
Odmítá mě opustit.
Chce žít nepřipoután
v mé hlavě.
Uživit se myšlenkami,
z mých snů
osvobodit papouščí
samičku.

20.12.09

Vypadám jako
Ježíš. Spíš
jsem kříž.
Možná
z práčců. Rád
bych se identifikoval.
Dešifrovat
otisk prostředníku
nestačí. Musí
se věřit. Ale čemu,
když vše
je proměnlivé.

20.12.09

Padají perly.
Lehčí jak sníh. Prosinec.
Perly přesto rozbíjejí



Aleš Novák, kresba, 2010

hlavy tvrdohlavých. Únik
informací. Přijatelnější
je únik moči.
Perly propadají
do hlav.
Zakládají nová
moře. Ryby v nich
nebudou žít, jen lidé,
jen svatí.
Svatí ze střech.

20. 1. 2010

Pod sněhem
spinká pavouk
jeho duše
je vzhůru
Věřící lidé

nevěří
že pavouk
má duši
Nevěřící lidé
si myslí
že pavouk
je mrtvý
Já si myslím
že duše
pavouka je
má duše
a má duše
že je duše
pavouka
A také si
myslím
že člověk
je návnada

(Výběr z rukopisů sbírek
Anoneano a Den co den)

VÝLOV

Loni, tj. s vročením 2010, vyšlo kolem 500 básnických sbírek. Nepočítám do toho reedice, verše pro děti ani antologie nebo výběry z děl klasiků. V roce 2009 jsem si soukromě napočítal kolem 450 vydaných sbírek (berte to s rezervou, je to ještě plus minus nějaká ta desítka nahoru). Zkrátka poezie se tiskne víc než hojně... V této souvislosti si dovoluji tvrdit: Jestliže někdo vydává „nejlepší básně roku“ a nesežene editora, který má většinu této knižní sumy přečtenou, pak je to hochštapler, ženoucí se zcela v duchu současné mediální zblbělosti jen za vlastním PR.

Na chvíli se zastavím u těch pěti stovek – redakci Tvaru a mýma rukama prošla nanejvýš třetina, např. budějovické nakladatelství *Nová forma* vydalo minimálně sedm básnických knih, které do redakce nedoputovaly. Básně se vydávají všude – od Šumperka (Jiří Brož: *Zprávy tísňové*) přes Tábor (*Střapatý verše* od Dana Holka

až třeba po Krásnou Lípou (sbírka *Ony* od Tomáše Pektora). Jednou by to chtělo pár lidí, kteří by udělali hloubkový výlov právě v těchto vodách – a pak sestavit pořádnou, smysluplnou antologii, jež by představila v šíři to, co se tady v poezii opravdu děje. Já čeřen vlastním, hlásí se někdo, kdo by dával ulovené do sádek?

Básnická sbírka **Tomáše Niederhafnera** vyšla v roce 2009 jako příloha *Psiho vína* (edice *Stůl*, svazek 16) a jmenuje se **Doufám, že si rozumíme**. Jsou to záznamy, prozaizované, místy vykloubeně čtené (básnický). Jejich účelem je pobavit, potěšit známé, vyhloubat z paměti nějaké ty zasuté vzpomínky a dát jim v poeticky logickém sledu jejich pravé místo, „vyslovit“ je, „pojmenovat“ je, poskytnout jim ještě jednu šanci tím zachycením, a to zachycením ve vodopádu slov a valení vět. Jde o asociativní procesy drzého čilka, ale neuráží. Městské drby, skupinky uzavřených příběhů, vyprázdněné gesto, občas zajiškován tematizováním gramatiky („kam pudem – ty / a pak on / to

by šlo – já / ale máme i jinou možnost / máš cigáro on / koupíme ty / proč né já / a on /.../“ – b. Zdar jak svině). Jsem vlastně rád, že tahle sbírka vyšla a že vyšla jako příloha časopisu: samostatně bych si ji nekoupil.

Veronika Bellová vydala vlastním nákladem sbírku s názvem **Kubusota** (2010). Je doprovázena fotografiemi a ilustracemi Marie Špačkové, přičemž „modeling a stylizace scén“ jednotlivých obrazů je v režii autorky veršů. Sbírkou obsahuje vázané, resp. rýmované verše, často hrozně naivní a plné klišé („*Na břehu motýl mi šeptá / Že vrátím se, kam cestu hledám / V oblázku na cestě přečtu si poslední větu / A tiše se zvedám*“). Ani ty rýmy nejsou moc promyšlené, často ujíždějí do podivností, které lze těžko nějak zdůvodnit („*Než by vzlétla suchá pěna / Budu zpívat závojema*“ nebo „*Cestou, již šla bys rok / Ujdeš níž šla bys krok*“ či „*Pak jen na oko zahleď se do měsíce / A rozbol moji touhu v něhu nevěřice*“), o metafoře nebo pointě aby si čtenář nechal jen zdát. Na to, že je kniha vytištěna na křídovém papíře a je plná fotografií, je to

tragédie. Ostatně tragédie stupňovaná do chaotického nesmyslu: „*Nacházím, bloudím a už to vím / Všechno je zas o tom samém / Vášni se zrodím, pak chcem tu být / A jak horký kámen pak zhasnem*.“

Bohumil Robeš je autorem sbírky **Prosévání času (Sedmihran)**. Vyšla v roce 2010 v *Akademickém nakladatelství CERM*. Jedná se o verše starého muže, se všemi jejich neduhy a zároveň s jistou jiskrou, kterou bychom měli akceptovat. Poučení na klasicích (verš „*Den bez slunce Den temnotistý*“ je ozvěna Františka Halase), zároveň jistá cudnost a neefektivnost. Bohužel s tím je spojená i určitá sterilita, prázdná a vyprázdněná nota takového toho poetického neřádstva („*Rád zpívám ve tmě Potichu / když mrtví kráčí svorně v zákrytu / odkrývat z očí Vesmíru / mlčící času pléd*“ – b. V zákrytu). Ale převažují pozitiva, i když nevím, nakolik v tomto rozhodování hraje roli – alespoň pro mne – jisté básnické staromilství a radost z viditelné práce na slovech, verších i pauzách.

Michal Jareš



Oxfordská antologie anglické literatury z roku 1973 má dva tisíce stran. O Stevensonovi se nezmiňuje. Vůbec. Stojí to za vykouření Robertovy dýmky či krátké zamyšlení, anžto ignorovaný je překládanější než Poe či Dickens. Ano, vím, všezájem lidu nemusí znamenat kvalitu, Stevenson však byl génius, to lze tvrdit. Minimálně génius intenzity, i když jako člověk byl nedešifrovatelný. Asi na mně musí být opravdu něco vadného, protože jinak bych nebyl tak populární, psal příteli Henrymu Jamesovi (1843–1916) a minule jsme se tu dotkli jeho „nezávdného“ dětství, které mělo zůstat počátkem i koncem jeho evangelia (jak napsal zmíněný James), ale každé dětství musí být zničeno. Jako Kartágo – dříve či později. Povede se to tady?

Stevensonův děd po meči olemoval západní pobřeží Skotska 25 majáků. Ty zachránily tisíce životů, jak dosvědčují masakry před jejich zbudováním. Utopených ubylo a nejslavnější zářič se vypíná na vražedném útesu Bell Rock. Taky vnuk měl převzít majákovou pochodeň a šel studovat strojní inženýrství na Edinburskou univerzitu, ale děd ni otec vítězi nezůstali a Louis – tak se podepisoval od osmnácti – přestoupil na práva. Vydržel, v pětadvaceti skončil advokátskými zkouškami, byt praxi nikdy nevykonával. Znalosti však postřehneme kupř. v knihách *Nehody Johna Nicholsona*, *Nepravá truhla* a *Catrina*.

Neprávničil, psal. Na tu zoufalou dráhu vstoupil v třidvaceti po setkání se spisovatelem a kritikem Sidneyem Colvinem (1845 až 1927) a jeho čtyřiatřicetiletou přítelkyní Fanny (France Jane) Sitwellovou. Sidney a Fanny poskytli „Louovi“ motivaci, odvahy měl dost sám a nebyl nijak konvenční, a to ani v oblákání. V létě 1875 poznává uměleckou kolonii ve francouzském Barbizonu u Fontainebleau – a ráz jeho díla zůstane francouzský. Ne, nepokládejme to za revoltu. Ten ráz byl zrovna v módě a Stevenson nestál proti světu.

Historik Kellner ho přirovnal k cestovateli siru Richardu Francisi Burtonovi (1821 až 1890), avšak „bez jeho divokosti“. Je to přehnané jen zdánlivě. Měli cosi společného... Roku 1876 Stevenson užil kánoe a se sirem Walterem Simpsonem, autorem *Umění golfu*, plul z belgických Antverp do francouzského Pontoise. Vypučela tak z vod i první jeho regulérně vydaná knížka (1878), předcházející o jedenáct let Klapkovy *Tři muže ve člunu*. Česky nikdy nevyšla.

Realitu líčil Stevenson impresionisticky, ale nestačilo mu to a ve stejném roce zveřejnil i cyklus povídek s titulem *Klub sebevrahů*. Máme-li ho srovnat s předchozím, srazíme se s králem vypravěčů a zápletek Wilkiem Collinsem (1824–1889), přítelem a podle někoho i vrahem Dickensovým, a společností Francouzů jako např. Émile Gaboriau (1832–1873), což je spolu s Collinsem a Féva-



lem „vynálezce“ detektivního románu (nikoli povídky). Byl tu i brakový Fortuné du Boisgobey (1821–1891) a Pierre-Alexis, vikomt

de Ponson du Terrail (1829–1871) alias tvůrce podivuhodného *Rocambola* a *Klubu Srdcových spodků*. Hrdinou *Klubu sebevrahů* je princ Florizel z Bohemie, vypůjčený ze *Zimní pohádky*, a muž, o kterém Wilde (1854–1900) nikdy nemluvil jinak než jako o skutečném člověku. Dandy byl Florizel jen zčásti a spíš se zdá zřetelnou předlohou Wilhelma Gottsreicha Sigismunda z Ormsteinů, velkovévody z Cassel-Falsteinu a dědičného českého krále z první povídky s Holmesem *Skandál v Čechách* z července 1891.

Pokud byste chtěli mít v knize jen tu pohádku (sestavující z *Příběhu mladíka se smetanovými dorty*, *Příběhu lékaře a lodního kufra* a *Příběhu s drožkami*), vyhledejte v antikvariátu překlad Petry Hankové z roku 1964 (vyšel v nákladu 60 tisíc [!] výtisků). Narodil jsem se téhož roku a vzpomínám, že smyslu Klubu jsem v dětství nerozuměl. Jak se může muž (ženy členkami nebyly) nudit a jak může dobrovolně riskovat po vzoru hrdiny verneovky *Číňanovy trampoty v Číně* (1879) alias *Muže z Hongkongu*? Absurdní! V šestačtyřiceti to již člověk chápe lépe, avšak Stevenson se šestačtyřiceti nedožil.

Ivo Fencel

VÝROČÍ

Jiří Karásek ze Lvovic

*24. 1. 1871 Praha
†5. 3. 1951 Praha

Sexus triumphans

Krev rozlije se tělem a počne horce vřítí.
To bude děs, až jinak tvůj zrak se náhle
vznítí,
Než teď jej znám. Křik hrůzy pln šílenosti
zazní,
Jenž jako pavučiny mé nervy strhá bázní.

Jak v tlapách gepardových, jež řádí
rozběsnělé,
Se budu cítit schvácen. To troglodyt tak
V jeskyních v dávné Noci, primérní pudy
v těle,
Se směsovali zpurně, co vilností zplál zrak.

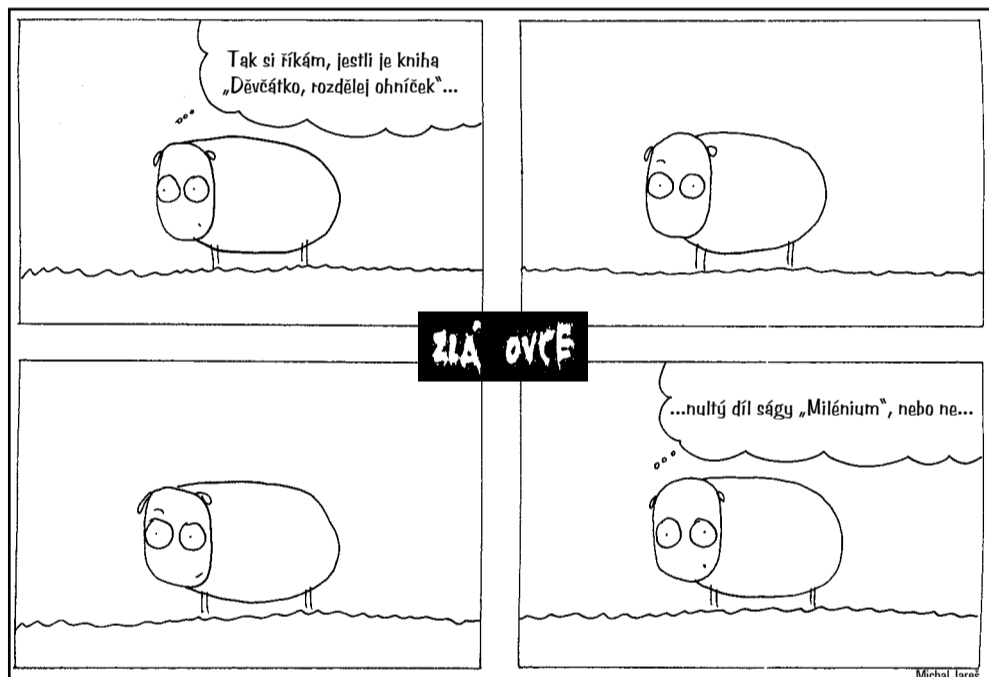
A budu cítit náhle, že změněný jsem tebou.
Co tělo zkroutilo se v křeč katalepticky,

Já poznal: krev tvá mou je, a nyní já jsem ty!

My objevíme v sobě zadržimlé pudy otců,
Jak v zamordálem svalu a podošeny v dým,
Nad hanbou naší zplály fosforem příšerným.
(Sodoma, 1905)

V lednu si připomínáme ještě tato výročí narození:

- 15. 1. 1951 Luděk Dospěl
- 16. 1. 1931 Vladimír Škutina
- 18. 1. 1971 Martin Bezkočka
- 20. 1. 1961 Ivan Mls
- 21. 1. 1851 Čeněk Ibl
- 22. 1. 1901 Edvard Valenta
- 23. 1. 1921 Blažej Paloch
- 24. 1. 1881 Hanuš Sedláček
- 26. 1. 1901 O. F. Babler
- 27. 1. 1921 Josef Brož
- 28. 1. 1931 Rudolf Závodný
- 29. 1. 1841 Primus Sobotka
- 29. 1. 1961 Jan Balabán
- 30. 1. 1871 Josef Pavlovický
- 30. 1. 1951 Jan Dvořák



MEZI ŽÁNRY

David Böhm: Ticho hrocha Praha, Labyrint 2009

David Böhm (nar. 1982) patří k výrazným postavám současné mladé umělecké scény. Ve své tvorbě se věnuje především kresbě. Již několik let tvoří úspěšnou autorskou dvojici s Jiřím Frantou. Mezi jejich nejzajímavější projekty patřila například výstava *Není to to, co by to mohlo být* (2006), kdy po dobu jednoho měsíce docházeli do galerie a pokrývali její stěny deníkovými záznamy, či *Z ničeho nic* (2009), zabývající se vztahem textu a obrazu. Böhm s Frantou byli již dvakrát nominováni na prestižní Cenu Jindřicha Chalupického, udělovanou každoročně mladým výtvarným umělcům do 35 let.

Kniha *Ticho hrocha* z roku 2009 je sbírkou pětadvaceti ilustrovaných pohádkových příběhů ze Středoafrické republiky. Tam je zapsala Böhmova sestra Terezie, která působila rok jako učitelka a vychovatelka v sirotčinci ve vesnici Bozoum. Jednotlivé příběhy jsou krátké a úderné, s jednoduchou zápletkou; děti je nepsaly ve svém rodném jazyce, ale ve francouzštině, kterou používají ve škole. Půvabu příběhům dodává jak etnická exotičnost, tak autentický dětský styl vyprávění. Většina pohádek neodpovídá evropskému standardu, často se zde objevuje umírání, vražda, násilí nebo tělesné tresty – například pohádka nazvaná *Donna* vypráví o holčičce, která doma zemřela, když její matka odešla na pole, v jiné zas otec zabije syna kvůli masu atd. Oproti



všem odlišnostem afrických reálií a mytologie však můžeme postřehnout některé společné prvky s našimi pohádkami – ať už

přímo v námětu příběhu (*O krkavci a lišákovci*) či v některých kouzelných předmětech (píšťalka, která vykouzlí plný stůl jídla, rákoska, jež ztrestá bitím viníky apod.).

Zajímavou atmosféru vytváří i samotné zpracování knihy, charakterizované na zadní obálce těmito slovy: „pro děti lehce šokující, pro dospělé jednoznačně osvěžující komiks.“ David Böhm ztvárnil jednotlivé scény pomocí jednoduchých černobílých stínových kreseb, doplněných písmem imitujícím ručně psané verzálky. Kniha je tak kromě zábavného čtení také vizuálně velmi účinným artefaktem. V soutěži o nejkrásnější českou knihu za rok 2009 získalo *Ticho hrocha* druhé místo v kategorii Literatura pro děti a mládež.

Kateřina Štroblová

Ročník XXII. Vydává Klub přátel Tvaru. Vychází s podporou Ministerstva kultury České republiky. Šéfredaktor Lubor Kasal. Redaktoři: Svatava Antoňová, Wanda Heinrichová, Michal Jareš, Božena Správcová (zástupkyně šéfredaktora), Michal Škrabal. Tajemnice Martina Vavřínová. Korektorka Petra Hasmanová. Předseda Klubu přátel Tvaru Pavel Janoušek. Adresa redakce: Na Florenci 3, 110 00 Praha 1, telefon 234 612 398, 234 612 399. E-mail: tvar@ucl.cas.cz. Redakci nevyžádané rukopisy, kresby a fotografie se nevracejí. Grafický návrh Lukáš Pertl. Sazba a zlom programy Adobe® InDesign® CS2 a Adobe® Photoshop® CS2 Lubor Kasal. Tisk Calamarus, s. r. o., Praha. Rozšiřuje A. L. L. Production, spol. s r. o., Mediaservis, a. s., PNS, a. s., Mediaprint-Kapa a redakce. Předplatné ČR: Call Centrum, tel. 234 092 851, fax 234 092 813, e-mail: predplatne@predplatne.cz, http://www.predplatne.cz; redakce Tvaru. Předplatné SR: L. K. Permanent, s. r. o., P. P. č. 4, 834 14 Bratislava, tel. 00421 7 444 537 11, fax 00421 7 443 733 11. Objednávky do zahraničí: A. L. L. Production, spol. s r. o., Hvozdňanská 3-5, Praha 4 a redakce Tvaru. Předplatné může být hrazeno v eurech. Distribuce pro nevidomé: Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR - SONS - Na Harfě 9, P. O. Box 2. 190 05 Praha 9, tel. 266 03 87 14, http://www.braillnet.cz

2011/02

www.itvar.cz • MK ČR E 5151 • ISSN 0862-657 X • F 5151 46771 • 30,- Kč • 20. ledna 2011

tvar
LITERÁRNÍ OBŤYDENÍK